

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

na dom dostavljen: v upravnishvu prejemam:

celo leto naprej . . . . . K 24—	celo leto naprej . . . . . K 22—
pol leta . . . . . 12—	pol leta . . . . . 11—
četrt leta . . . . . 6—	četrt leta 5:50
na mesec . . . . . 2—	na mesec 1:90

Dopisni naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafllova ulica št. 5 (v pritličju levo) telefon št. 34.

Izba za vsak dan svojer izvornih modelje in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna petič vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parje in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 83.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej . . . . . K 25—	celo leto naprej . . . . . K 30—
pol leta . . . . . 13—	za Ameriko in vse druge dežele:
četrt leta 6:50	celo leto naprej . . . . . K 35—
na mesec 2:30	

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znak. Upravištvu (spodaj, dvorišče levo), Knafllova ulica št. 5, telefon št. 85.

Svetovna vojna.

Ponesrečeni ruski navalni pri Cisni, Kalnici in Uzsoku. — 1900 Rusov vjetih. — V roku od 1. marca so naše čete vjele 39.942 mož in vplenile 68 strojnih pušk. — Nemški uspehi v Franciji. — Rusi so se umaknili izpred Tauroggena in Augustowskega lesa.

RUSKI NAVALI V KARPATIH ODBITI. — 1900 RUSOV VJETIH. — OD 1. DO 31. MARCA SO NAŠE ČETE VJELE 39.942 MOŽ.

Dunaj, 31. marca. (Kor. urad.) Uradno razglajajo dne 31. marca:

Na fronti v vzhodnih Beskidih je dan potekel mirneje.

V vzhodnih sosednjih odsekih boji še trajajo.

Na višinah, severno od Cisne in severo - vzhodno od Kalnice, smo zopet odbili več ruskih naskokov, ki jih je sovražnik ponovil še ponoči.

Tudi severno od gorskega prelaza Uzsok so se ponesrečili sovražni nočni navalni s težkimi izgubami za nasprotnika.

Na vseh ostalih frontah se ni prigodilo ničesar bistvenega.

Od 1. do 31. marca smo v celem vjeli 183 ruskih častnikov in 39.942 mož ter vplenili 68 strojnih pušk.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

RUSI SO SE UMAKNILI IZPRED TAUROGGENA IN AVGUSTOWSKEGA LESA. — ŠTEVILO VJETNIKOV PRI KRASNOPOLU SE JE ZVIŠALO.

Berolin, 31. marca. (Kor. urad.) Wolffov urad javlja:

Veliki glavni stan dne 31. marca.

Vzhodno bojišče:

Rusko obmejno ozemlje, severno od Memela, smo očistili.

Pri Tauroggeni potolčeni so-

vražnik se je umaknil v smeri Skawdwiłie.

Ruske čete, ki so v zadnjih dneh severno od Avgustowskega lesa znova udarile na naše pozicije, smo s kratkim sunkom zopet pognali v gozdno in jezersko pokrajino pri Sejnih.

Število ruskih vjetnikov iz teh bojev pri Krasnopolu in severno od tod je naraslo za 500.

Pri Klimkiv na reki Szkwia smo vjeli nadaljnjih 200 Rusov.

Vrhovno armada vodstvo.

BOJI V KARPATIH IN V BUKOVINI.

»Az Est« poročaja z bojišča v Karpatih: Na mejah komitata Saros se vrše ljuti boji. Našim četam se je posrečilo priboriti si vspehov pri Molnavagasu. Rusi so imeli velikanske izgube. Naši vojaki se bore z običajno hrabrostjo kljub silnemu mrazu in snegu, ki jim sega do kolen. Pota so zamrzla. Civilno prebivalstvo sledi z zaupanjem poteku teh silnih bojev. V Eperjesu spominjajo samo kolone trena, ki se vozijo skozi mesto in častniki, ki hite k svojim četam, na vojno. Oblasti mesta Bartfe so vse na svojem mestu.

Isti list poročaja iz Crnovic: V okolici Nowosielice se neprestano vrše boji na ruskih tleh severno in vzhodno od tega mesta. Naše čete prodirajo korak za korakom po določenem načrtu. Vsi poskusi Rusov potisniti našo prodirajočo fronto nazaj, so se z velikimi izgubami za so-

vražnika ponesrečili. Število vjetnikov ki prihajajo v Crnovice, se dan na dan množi.

Preko Rotterdamu poročaja »Az Est«: Glasom uradnih ruskih poročil z dne 30. marca je prišel neki avstro-ogrski oddelek dne 28. marca severno in vzhodno od Crnovic z ofenzivo in je prekorčil rusko mejo.

Iz Burdujenija pa poročajo, da je bilo pri Bojanu in Hatni vjetih 5000 Rusov, ki so jih odpeljali na Ogrsko. Naše čete so zadnje dni uplenile tudi dva težka ruska topa.

PO PADCU PRZEMYSLA.

Petrogradski specialni poročevalec »Corriera« poročaja: Skupina avstro-ogrskih častnikov iz Przemysla je dospela v Kijev. Skoraj vsi častniki so se mladi in jih občudujejo zaradi njih korektnega obnašanja, zaradi njih elegancije in nastopa. Na zunanji se jim niti najmanj ne pozna, da so bili tako dolgo obkoljeni v trdnjavi. General Kusmanek stane v palači generalnega štaba in ima na razpolago dve sobi.

Glasom petrogradskih poročil je bil imenovan general infanterije Artamanov za vrhovnega poveljnika v Przemyslu. Pokrajino so razdelili Rusi v distrikte.

Poveljnik ruske oblegovalne armade pred Przemyslom

je bil, kakor se poročaja, v zadnjem času general Selivanov, ki je dobil povodom padca trdnjave vojaški red sv. Jurja III. razreda. Generalu Selivanovu je oddal general Kusmanek svojo sabljo, katero pa mu je ruski poveljnik kakor znano vrnil z izrazom občudovanja in priznanja.

RUSKE IZGUBE V MESECU MARCU.

Dasiravno so naše čete tekom meseca marca ustavile svojo ofenzivo v Karpatih in prešli v defenzivo, imajo zaznamovati prav lepe uspehe. Ne samo, da so naši odbili vse silne ruske napade in Rusom prizadejali velike izgube na mrtvih in ranjenih, so naše čete poleg tega vjele od 1. marca naprej tudi še nič manj kakor 40.125 Rusov in uplenile 68 strojnih pušk. Nad 40.000 mož, to je toliko,

kakor so Rusi po mnogomesečnem obleganju vjeli pravih vojakov v Przemyslu. 40.000 mož je en cel armadni zbor! Če pa se je posrečilo našim vjeti tako veliko število sovražnikov, je število onih, ki so padli ali bili ranjeni brez dvoma še neprijetno večje in ne bomo se motili, če rečemo, da so Rusi v enem samem mesecu samo v Karpatih utrpeli tako velike izgube, da bo onih 100.000 mož, ki so sedaj prosti pri Przemyslu, komaj zamašilo vrzeli ter spravilo rusko armado zopet na ono število, katero je imela začetkom marca.

12.000 ruskih dezertirjev.

»Deutsche Tageszeitung« poročaja iz Bukarešte: »Epoca« poročaja, da je do 1. marca prekorčilo 12.780 ruskih dezertirjev romunsko mejo, da pa neprestano prihajajo novi ruski dezertirji.

Višji ruski orožniški častniki — ogleduhi.

Stockholm, 31. marca. (Kor. ur.) Vest, da je bilo več višjih orožniških častnikov kot ogleduhi v nemški službi, se uradno potrjuje. Več jih je bilo aretiranih. Med njimi je neki zelo znan višji častnik. Afera vzbuja mučno senzacijo v ruskih vojaških krogih.

1350 milijonsko posojilo Srbiji, Črni gori in Belgiji.

Iz Zeneve poročajo: Francoski senat je brez debate odobril zakon, ki dovoljuje Srbiji, Črni gori in Belgiji novo posojilo v skupnem znesku 1350 milijonov frankov.

BOJ IN FOGIN NJ. VEL. LADJE »ZENTA« DNE 16. AVGUSTA 1914.

Dunaj, 29. marca. (Kor. urad.) Iz vojno - tiskovnega stana poročajo: Njegovo c. in kr. apostolsko Veličanstvo je blagovolilo povodom tega slavnega čina, čeprav je imel tragičen konec, podeliti sledeča odlikovanja:

V priznanje izbornega in pogumnega vodstva ladje »Zenta« pred sovražnikom red železne krone II. razreda za vojno dekoracijo, brez takse, fregatnemu kapitanu Pavlu Pachnerju; v priznanje hrabre-

ga nastopa pred sovražnikom isti red III. razreda za vojno dekoracijo, brez takse, linijsko - ladijskima poročnikoma Francu baronu Leonhardiju in Albertu Homayru; viteški križec Franc Jožefovega reda na traku vojaškega zaslužnega križca mornariškemu komisarju I. razreda Gustavu Mikeschu, strojnoobratnima vodjema II. razreda Frideriku Stenglju in Janezu Bonneju in pred sovražnikom padlemu strojnoobratnemu vodji I. razreda Frideriku Rotterju; vojaški zaslužni križec III. razreda za vojno dekoracijo linijsko - ladijskemu poročniku Karlu Geriju; zlato hrabrostno kolajno fregatnima poročnikoma Maksu Kramerju pl. Drauberg in Ernestu Deryju, ladijskemu topničarju Josipu Kaiserju, strojnemu maatu Viktorju Luliču, kvartirnojstru artillerijskemu instrukturju Ivanu Zio in pred sovražnikom padlemu strojnemu maatu Adalbertu Schussu; srebrno hrabrostno kolajno I. razreda mornariškemu kadetu Ferdinandu Heroldu pl. Stoda, mornariškemu aspirantu Emilu Bernerju in Ivanu Sieszu, čolnarju Josipu Križmaniču, čolnarskemu maatu brzojavnemu mojstru Emilu Wormu, kvartirnojstru artillerijskemu instrukturju Ivanu Kramerju, rezervnemu mornarju II. razreda Lajosu Gubicza in pred sovražnikom padlemu čolnarskemu maatu torpednemu mojstru Josipu Simuniču.

Kakor se poročaja od dobro informirane strani, je cela akcija potekla sledeče:

Dne 13. avgusta 1914 je prevzel fregatni kapitan Pavel Pachner poveljstvo Nj. Vel. ladje »Zenta«, Nj. Vel. ladja »Zenta« je zapustila dne 16. avgusta 1914 ob 4. zjutraj sidrišče v Kotorskem zalivu, da blokira skupno s torpedovko »Ulan«, ki ji je poveljeval korvetni kapitan Egon Panfili, črnogorsko obal. Vreme je bilo brezvetrovno in jasno, lahko je pihalo z jugozahoda. Ladja je bila pripravljena za boj in vsi kotli so bili tako zakurjeni, da so mogli v najkrajšem času razviti največjo hitrost. Obe ladji sta križarili kakih 5 morskil milij oddaljeni od obali, med rtm Loviča in rtm Menders. Nj. Vel. I. »Zenta« je bila približno eno morskil miljo proti jugu, ko so se ob

LISTEK.

Amerikanka.

Francoski spisal Pierre de Coulevain.

(Dalje.)

Ko se je šlo za ženitno pogodbo, se je gospodična Villars hotela poučiti o tozadevnih določilih francoskega zakonika. Večkrat se je posvetovala z notarjem markize, ki je bil tedaj prvič in očividno v svojo veliko zadrego prisiljen, razlagati mladi devojki državljanski zakonik. Ko si je Annie vse dobro zapomnila, je izjavila, naj obvelja v njenem zakonu načelo skupnosti premoženja, ker to načelo po njenem mnenju najbolje odgovarja ugledu zakoncev. Njen ameriški odvetnik jo je sicer opozorjal, da postavlja s tem svoje premoženje v nevarnost, tudi mati jo je prosila, naj ne podeli svojemu možu take oblasti, slednjič se je Jacques sam upiral tej velikodušnosti, ali Annie je ostala trdna kakor skala.

Annini delavnosti in pomoči Keradieujevih se je potom transatlantskega kablja in bogatih nagrad res posrečilo, do določenega dne vse pripraviti za poroko.

Dan pred poroko sta se sprehajala Jacques in Henri de Keradieu pod arkadami rue de Castiglione ter se pogovarjala o pripravah za prihodnji dan.

— Povej mi, je naenkrat izpregovoril marki, ali je bila tvoja žena tudi tako mirna kakor Annie?

Baron se je nasmehnil.

— Prav tako, je odgovoril, in moje začudenje ni bilo manjše od tvojega. Glej, mi drugi Francozi smo nerazumljivi. Ženimo se sicer s tujkami, zahtevamo pa, naj so podobne našim mladim deklicam.

— Tega ne zahtevam . . . Navzlic temu priznam, da me Annina hladnokrvnost osuplja tembolj, ker so mi pravili, da Amerikanka, kar se morale tiče, niso . . . nevedne.

— Res, in verojetno je, da gospodična Villars pozna skrivnosti življenja. Toda mnogo prečista je, da pojmi vso njihovo nizkoto ali vso njihovo lepoto. Stavim, da razmišlja le o tem, ali je zakon prijeten ali neprijeten.

— Poučena je o vseh posameznostih jutrišnje ceremonije. Bog mi odpusti, ali zdi se mi, da vé do zadnjega vinarja, koliko boje stala.

— Celo prepričan sem o tem. Le pomisli, da je že od osemnajstega leta resnično samostojna, da razpolaga z ogromnimi dohodki, plačuje

svoje toalete, svoje osebne potrebščine in da pozna ceno najneznatnejše stvari. Glej, Amerikanka, ki podari prijateljici milijon ali ga izda za dobrodelne namene, ne trpi, da ji life-rant računa deset frankov preveč. Ne poznam ženske, ki se prevare bolj boji, kakor ona. O enem bodi prepričan: da te gospodična Villars ljubi nad vse, da ni in ne boje nikdar ljubila drugega razun tebe. Ali hočeš poslušati dober svet in se okoristiti z mojimi skušnjami?

— Hočem.

— Dobro. Navadi se z Annie govoriti angleški. Ta čudoviti jezik, ki ni sposoben niti za pretiravanja niti za sentimentalnost, ti odpre pot do njenega značaja. Dalje pojdi za nekaj mesecev v Združene države. Amerika okrepi tvoj značaj. Evropa omehča Anninega in tako dospeta končno oba do tako tesne zveze, kakor obstoji sedaj med menoj in Antoinetto.

— Amen! je del Jacques iz vsega svojega srca.

XXIII.

Petindvajsetega oktobra ob osmih zjutraj je vstopila Katarina v spalnico gospodične Villars in jo na lahko zbudila.

— Zadnjič, draga moja, je rekla, postavila pred njo običajno taso kave in ji položila na posteljo prekrasne šopek rož.

— Zakaj zadnjič? je vprašala devojka brez premisleka.

— Zakaj? O miss Annie, vi me še vprašate?

Ziva rdečica je zalila obraz gospodične Villars, roka se ji je lahko tresla; nekaj sekund ni mogla spregovoriti in trepalnice so se ji pobešile.

— Res je, je odgovorila in pomolila taso Katarini. Moje življenje se skoro prijetno spremeni. Navzlic temu, da sem bila včeraj pri županstvu poročena, si ne morem predstavljati, da sem markiza d' Anguilhon.

— Jaz pa si to prav dobro predstavljam, je vzdihnila bona.

— O, samo čemeriti se mi ne prični. Ker si me tako neumno navedila na to čašico kave, prinašala mi jo boš odslej v mojo toaletno sobo in, kadar ti srce poreče, mi smeš podariti sličnih cvetic, kakor danes, ji je odgovorila gospodična Villars in slastno srkala vonj svojih rož.

— Vi ste angelj! je vzkljnila Katarina žarečega obraza.

Annie je svojo zvesto prijateljico prisrčno objela, potem jo pa lahko odrinila od sebe:

— Ne bodive mehkočutne, preneumno bi bilo. Vedno si polna jokavih misli, je rekla posmehljivo. Zdaj se ne gre za to, da imam oči vse ob-

jokane in nos rdeč. Na tem mi je, da varujem čast gospoda d' Anguilhon in čast Amerike. Kako me bodo danes ogledovali, opravljali in kritikovali!

Tedaj ste se obe vrati, vodeči v Annino spalnico, istočasno odprli.

— Krasno vreme! je naznanjala gospa Villars.

— Krasno vreme! je vzkljnila gospodična May.

— O, tem bolje! je odvrnila Annie in ploskala z rokami. Srečna nevesta, katero obveha solnce (happy the bride on whom the sun shines.)

Nekaj ur pozneje so se odprla velika vrata Svete Klotide pred gospodično Villars. Cerkev je bila polna, kakor na praznik. Zmagoslavni akordi ženitovanjske koračnice so zadoneli pod oboki in nevesta, zelo ljubka v beli obleki iz satina in izredno finem pajčolanu, je s povzdigneno glavo in jasnim pogledom korakala ob roki poslanika Združenih držav proti koru, katerega so blesk zlata, luči in cvetlice spremenile v rajski kofček.

Pred glavnim altarjem se je Jacques globoko priklonil, Annie pa si je hitro s prsti popravila svoje rokave, ki so se bili pomečkali — Amerikanka tega ne opusti, naj gre v smrt.

(Dalje prihodajti.)

1/8. v jugozahodni smeri videli oblaki dima, ki so se hitro bližali.

Ob tem času je priplul »Ulan«, ki je isto opazil, z največjo hitrostjo k »Zenti«, da ji to naznani.

»Zenta«, ki je dosedaj plula v jugovzhodni smeri, se je obrnila proti severu - zahodu in obe ladji sta pluli z največjo hitrostjo proti vohodu v Kotski zaliv. Pri tem je »Zenta« krila »Ulane«, ki je plul proti kopnemu.

Kmalu nato pa so se videli v zapadno - severno - zapadni smeri številni oblaki dima. In ker so se rapidno bližali, je bilo kmalu opaziti, da prihajajo od francoskega brodograja, ki je obstajalo iz 17 do 18 velikih ladij: vojne ladje tipa »Danton« in oklopne križarke, ki jih je spremljala večja torpedna flotilja in ki so strmi lestvičarski razporedbi v lovske kurzu z veliko hitrostjo plule v prostor med vhod v Kotski zaliv, ki je bil oddaljen še kakih 30 morskih milj in obema našima ladjama pretile, da jima odrežejo povratek v pristanišče.

Navzlic temu, da je sovražno brodograje intenzivno motilo brezčeno brzojavljenje, je »Zenta« vendarle svoja opazovanja brezčeno javila v Kotski zaliv. Zadnja brzojavka se je glasila: »17 sovražnih ladij lovi »Zento«; streljamo.«

V tej kritični situaciji je dal poveljnik »Zente« »Ulanu« povelje, naj uporabi svojo, precej večjo hitrost, ter poskuša uiti obkoljenju. »Zenta«, ki je bila precej počasnejša, ni mogla več predrti sovražne črte. Poveljnik je vsled tega sklenil, da se bo bolj držal obali ter da bo plul, bojujoč se, proti Kotskemu zalivu. Odločil se je, ladjo prostovoljno potopiti, če se mu ne posreči, doseči pristanišče, pri tem pa se bojevat do popolnega uničenja.

Medtem je priplulo sovražno brodograje, ki je vozilo s hitrostjo 20 morskih milj, v oddaljenosti 10.000 do 12.000 metrov od »Zente« in zadnje ladje, ki so se najprvo videle v jugo - zahodni smeri, so se pridružile glavnemu delu brodograja. Zdaj sta padla dva strela, ki so ju mogli smatrati naši, ker se ni slišalo, da bi zadel, kot znamenje, naj se »Zenta« poda. Kot odgovor na to je dal poveljnik »Zente« v znamenje, da sprejme neenak boj, razobesiti c. in kr. zastavo na velikem jamboru, na sprednjem delu pa svilen častno zastavo, nakar so pričele tri ali štiri vojne ladje s topovi najtežje kalibra streljati na »Zento«. Prvi dvojni strel je padel predaleč, drugi prekratko, potem je padel strel, ki je zadel »Zento« tik pod krov in ki je sprednjo ladjo in krov preplaval z vodo. Pri tem je bila ladja zadeta tudi od posameznih granatnih drobcov. Nato je sledil strel strelju. Ko se je dišanca zmanjšala na približno 10.000 metrov, je zapovedal poveljnik »Zente«, da začne streljati iz 12centimetrskih topov. Prvi strel, ki ga je oddala Nj. Vel. l. »Zenta«, je padel prekratko, ostali so padli dobro. Bližala se je 9. ura, ko so drobci sovraž. granate, ki je eksplodirala v prostoru za stroje, ter ubila strojnoobratnega vodjo Friderika Rotterja in skoro ves tam se nahajajoči strojni personal, prebili desno glavno parno cev. S tem je postala ladja nesposobna za nadaljno manevriranje.

»Zenta« je nudila sedaj sovražniku mirno stoječ cilj. Ostanek vožnje je uporabil poveljnik še v to, da je toliko zaobrnil ladjo, da so mogle baterije na desni strani dobro streljati in da so, zvesti tradicijam naše vojne mornarice, nadaljevali do skrajnosti boj za čast orožja.

Obenem je zapovedal poveljnik, pogasiti ogenj pod ladijskimi kotli ter odpreti varnostne ventile. Čeprav je bila ladja vsled pare, ki je prihajala iz prostora za stroje, zavita v pravcati oblak, je vendar ostalo moštvo, sledeč vzgledu častnikov, praporščakov in kadetov, na svojih mestih in je še nadalje streljalo, akoravno je bilo precej neverjetno, da bi bilo mogoče z malim kalibrom proti težkim sovražnim oklopnim doseči kake uspehe.

Nadaljne krogle, ki so pogodile »Zento«, so provzročile požar na krovu in v bateriji, ki so polagoma onemogočali, priti od zadnjega dela ladje do poveljniškega mostička. Kljub žrtvovanju častnika linijskega poročnika Frana barona Leonardija, je bilo nemogoče, pogasiti požare, ker so sesalke odpovedale in ker so bile njih cevi ravnotako poškodovane, kakor električna naprava za razsvetljavo na ladji. Kroglja je bila zadela v sprednji prostor za kotle, voda je bila vdrla in mašinistu je odtrgalo obe nogi. Ko se je zgrudil, je še zaklical: »Živela Avstrija!«

Pod učinkom ognja so bili vsi topovi razen enega demontirani. Pri tem topu je delal do trenutka, ko je bilo treba ladjo zarusiti, artiljerijski častnik linijski poročnik Albert Hommer, ker je bilo vse moštvo pri nesposobno za boj.

Od »Zente« je bilo vsega skupaj oddanih 120 strelcev. Krov je bil pokrit z mrtvimi in ranjenimi. Ranjencem ni bilo več mogoče nuditi pomoči, ker so bili obvezovališče, bolnišnica in kabina za brezični brzozav na krovu, urejena kot obvezovališče, razdejani. Najbolj razbit je bil sprednji del ladje, poveljniški mostiček je bil deloma razbit, sredi ladje, v bateriji in v kopelji za kurilce ter pri ročnem krmilu, so bile velike luknje. Celi so bili jambori, dimniki in zastave.

Ladja se je začela vsled strelcev, ki so zadelo ob vodnem površju, očitno potapljati. Kar je bilo tajnih aktov, je moštvo posebej potopilo v morju, nato pa je dal poveljnik povelje, da naj moštvo zapusti ladjo, ki se je nahajala kakih 4-5 morskih milj od obali pri Castellastui.

Ko se je fregatni kapitan Pachner, misleč, da je kot zadnji zapustil ladjo, že plavajoč ozrl, je opazil na zadnjem delu ladje, ki ga vsled požara ni mogel s poveljniškega mostička opazovati, še pomorskega praporščaka Maksa pl. Kramerja in nekaj moštva. Poveljnik je zato plaval nazaj, splezal na ladjo ter ostal tam, dokler niso tudi zadnje osebe poskakale v vodo. Nato je zapustil ladjo v drugo. Komaj se je bil fregatni kapitan oddaljil na kakih 100 metrov od ladje, ko se je Nj. Vel. ladja »Zenta« dvignila s sprednjim delom iz vode in nato zdrknila z zadnjim delom naprej in z vihrajočimi zastavami v globino. Mnogoglasen, spontan »Hura!« z valovi se boreče posadke je spremljal ta zadnji akt boja. Bilo je nekako pol 10. dopoldne. Sovražnik, ki je bil do tega trenutka nadaljeval ogenj, se je obrnil proti jugu in zapustil bojišče ter ni napravil nobenega poskusa, da bi bil rešil moštvo. Štiri do pet ur so plavali preostali, predno so dospeli na obal pri Castellastui. Skupino, pri kateri se je nahajal poveljnik ladje, so v bližini obali potegnili iz vode čolni z zastavo Zenevske konvencije ter izkrcali na njih prošnjo na pečini St. Domenica, da ne pridejo v črnogorsko vjetništvo. Nekaj ur pozneje pa je prišlo vendar črnogorsko vojaštvo in odpeljalo onemogle in neoborožene.

Dasiravno Nj. Vel. ladja »Zenta« pri tako neenakem boju proti veliki premoči sovražniku najbrže ni prizadejala omembe vredne škode, je dosegla vendar ladja in njeno junaško moštvo brez dvoma velik moralni učinek. Dali so, do konca se hrabro boreč, sovražniku vzgled smelega in požrtvovalnega duha, ki vlada med c. in kr. zastavo ter so obogatili zgodovino c. in kr. vojne mornarice za nov slavni list.

ODBITI FRANCOSKI NAPADI. — DELO FRANCOSKIH LETALCEV.

Berolin, 31. marca. (Kor. urad.) Wolffov urad po oča: Veliki glavni stan dne 31. marca. Zapadno bojišče: Zapadno od Ponta Moussona so Francozje izvršili napade pri Regnievillu, vzhodno od tod in v gozdu Pretre, ki pa so bili s težkimi izgubami vsi odbiti. Samo na eni točki, zapadno od gozda Pretre, se še vrše boji.

Sovražni letalci so včeraj metali bombe na belgijske kraje Brügg, Chistelles in Coutra, ne da bi v vojaškem oziru povzročili kake škode. V Courtraiju je bomba ubila v bližini bolnišnice nekoga Belgijca, drugega pa poškodovala. Vrhovno armadno vodstvo.

Poročilo francoskega generalnega štaba.

Iz Pariza poročajo »Münchener Neueste Nachrichten«: Francoski uradni komunique z dne 28. marca ob 11. ponoči se glasi: Ničesar posebnega nimamo poročati z bojne fronte. Vzhodno od višin ob reki Mas pri Marcheville smo izgubili del nemškega strelskega jarka, ki smo ga osvojili v soboto. Na Hartmannsweilerkopfu smo utrdili svoje postojanke. Celotno število vjetnikov, ki smo jih zajeli med uspešnim napadom na ta vrh, znaša 6 častnikov, 34 podčastnikov in 350 neranjanih vojakov. Vrh tega smo zajeli tudi mnogo ranjencev. Komunique z dne 29. marca ob 3. popoldne se glasi:

V okolici Yperna smo razstrelili mino v nemškem strelskem jarku. V Epargesu je sovražnik skušal zopet osvojiti strelske jarko, ki jih je izgubil dne 27. marca. Po ljutem boju smo vzdržali vse svoje pridobitve. Sovražnik je osvojil dele svojih prejšnjih jarkov, dočim smo mi na raznih točkah napredovali.

Uradni komunique ob 11. uri ponoči pravi: Sovražnik je obstreljeval mesto in kopališče Nieuport in je tudi po-

škodoval most, ki je zgrajen preko reke Yser. Poškodba pa je brez velikega pomena. Za Beau Sejour v Champagni in v Argonih artiljerijski boji. Na obeh straneh so se vporabljale bombe, zlasti v okolici Bagatella, kjer ste razvijali obe stranki živahno delovanje. Sicer je potekel dan mirno in brez artiljerijskih bojev.

BOJI NA FRANCOSKI FRONTI.

»Rotterdamsche Courant« poroča iz Pariza: Nemci so z vso silo pričeli bombardirati Nieuport. Strategično važen most čez Ysero je bil razdejan.

Kakor poroča »Temps« je priplul 29. marca nad Kessel neki nemški »golob« in vrge šest bomb, ki so pa napravile samo materialno škodo. Golob je odplul nato nad Hazebrouk in Bellout. Na goloba so mnogo streljali, vendar je ušel nepoškodovan. — Vas Blamertingue pri Ypresu so v četrtek obstreljevali Nemci najbrže iz nekega oklopnega vlaka, a so francoske izgube in napravljena škoda je malenkostne. — V okraju Nancy so nemški letalci vsled lepega vremena živahno delovali. V okolici Nancyja so vrgli nemški letalci mnogo bomb, ki pa so padle večinoma na mehka tla in niso napravile nobene škode. — Pont-a-Mousson so Nemci nanovo obstreljevali, a so napravili le precejšnjo materialno škodo, ranjen ni bil nihče.

Iz Haaga poročajo, da trde v francoskem glavnem stanu, da imajo Nemci na zahodni fronti momentano 2.300.000 mož, za fronto pa imajo Nemci še 500.000 mož; zavezniki imajo z rezervami vred 2.700.000 mož. Vsega skupaj stoji na tej fronti 5 milijonov bojevnikov.

Angleški zrakoplovec nad Zeebrügge.

Rotterdam, 31. marca. (Kor. ur.) »Nieuwe Rotterdamsche Courant« poroča iz Sliusa: Včeraj jutraj so leteli angleški zrakoplovec čez Zeebrügge ter metali bombe. Ne ve, če so napravili škodo. Zrakoplovec je obstreljevala cela obrežna linija.

Angleško novačenje.

Berolinski »Lokalanzeiger« poroča iz Rotterdama: »Times« poročajo, da gre z novačenjem za angleško armado le počasi naprej. Potrebno je mnogo večje število mož, da prepode Nemce iz Belgije in Francije. Vlada naj zato odkrito pove, kako stoji cela zadeva in naj priobči dejstva ter naj se nikar z nerazločnimi in poniževalnimi razglasili ne smeši pred sosedji, tako pred nevtralnimi državami, kakor pred sovražniki. Angleži poskušajo vse mogoče metode in rabijo celo silo. Veliko število železničarjev so stavili pred alternativo, da ali stopijo v vojaško službo, ali pa jih odpuste iz železniške službe. Kljub temu ostaja mnogo mladih mož pod vsakovrstnimi pretevezami doma.

Trije sovražniki Anglije.

Kodanj, 30. marca. (Kor. urad.) »Berlingske Tidende« poroča iz Londona: Industrija se zelo trudi, pospešiti izdelovanje municije. Vlada namerava prepovedati prodajo alkohola v bližini tvornic. Zakladni kancelar Lloyd George je sprejel v navzočnosti zastopnikov mornariškega urada in admiralitete deputacijo delodajalcev pri ladijedelnih in mašinskih tvornicah, ki je prosila vlado, da naj zavrti vse gostilne in klube v okolici obratov. Lloyd George je izjavil nasproti denutaciji, da je bil danes jutraj v avdienci pri kralju in da mu je ta rekel, da se Anglija bori proti trem sovražnikom: Nemčiji, Avstro - Ogrski in proti pijančevanju. Od teh sovražnikov je pijančevanje najhujši. Tako Kitchener kakor French sta prepričana, da je končni izid vojne odvisen od municijskega vprašanja.

Poljedelstvo na Francoskem.

Paris, 30. marca. (Kor. urad.) »Petit Journal« piše: Po poročilih, ki so dospela v poljedelsko ministvo, je upati, da bodo spomladanska poljska dela pod primeroma dobrimi pogoji napredovala. Vendar pa manjka jako občutno poljskih delavcev. Zato pozivlja ministvo notranjih zadev brezposelne, posebno na belgijske begunce, da si poiščejo službo pri narodnem uradu za poljedelska dela. Potne stroške do cilja, kjer naj prično z delom, nosi do treh četrtin omenjeni urad, četrtino pa delodajalec.

DELO NEMŠKIH PODMORSKIH ČOLNOV.

Iz Amsterdama poročajo: Kaplana parnika »Fallaba«, ladje, ki jo

je potopil neki nemški podmorski čoln, je sprejel na krov ribiški parnik »Emma«. Kapitan je vsled utrujenosti in dobljenih ran umrl. Glasom novejših poročil iz Londona je izgubilo življenje 56 pasažirjev in 55 mož posadke.

Londonska poročila pravijo, da se je vršil pri otokih Scilly, nekako na višini St. Mary, boj med dvema angleškima torpedovkama in nekim nemškim podmorskim čolnom. Torpednim lovčem, ki so patrolirali ob obrežju otokov, je bilo naznanjeno, da se nahaja v bližini neki nemški podmorski čoln. S potno paro so odpluli torpedni lovci n. označeni kraj ter v resnici našli nemški podmorski čoln, ki je hotel ravnokar potopiti neko veliko ladjo s tremi jambori. Torpedni lovci so začeli takoj streljati, a niso zadeli. Nemški podmorski čoln je izginil pod vodo in že so bili Angleži mnenja, da so ga prepoznali, ko se je podmorski čoln v daljavi dveh milj zopet prikazal in lansiral torpedo med angleškima torpednima lovčema na trgovsko ladjo, ki se je nato potopila. Eden izmed angleških torpednih lovcev je ostal na mestu in reševal moštvo, drugi pa je začel zasledovati podmorski čoln, vrniti pa se je moral brez uspeha.

Iz Haaga poročajo: Poročila angleških listov so si v tem edina, da se je koncem minuloga tedna v boju nemških podmorskih čolnov proti Angliji nekaj izpremenilo. Kakor se domneva, so stopili v službo večji, hitrejši in boljše opremljeni nemški podmorski čolni.

Pogrešani rešilni čoln parnika »Aquila« z moštvom in potniki, v celnem 18 mož, je srečno došel na varno. Pogrešajo še 9 oseb moštva in potnikov.

Angleška admiraliteta sporoča te-le podrobnosti o potopu parnika »Vosges«: Parnik »Vosges« je v soboto 60 milj južno-zahodno od Stanus Heada potopil z granatami isti nemški podmorski čoln, ki je v soboto zasledoval na višini Landsenda parnike »Aquila«, »Duneidin« in »Falaba« in ki so ga videli tudi pri rtu Clear. Ranjeni s parnika »Vosges« pripovedujejo: Kapitan se ni zmenil za signal podmorskega čolna in je manevriral tako, da je imel podmorski čoln za seboj tako, da ta ni mogel rabiati torpedov. Slep strel ni imel uspeha, nato je začel podmorski čoln streljati s krogli. Parnik se je vozil s polno paro, podmorski čoln, očitno novega tipa, pa ga je z lahko dohitel. Strelji na 300 m razdale so imeli strašen učinek. Prvi mašinist je bil ubit. Vsi častniki, razen enega, so bili ranjeni. Drugi krmilar je bil težko ranjen. Vse na krovu je bilo razbito. Trije čolni so bili uničeni. »Vosges« pa je nadaljevala vožnjo. Potniki so pomagali pri sesalkah. Čez dve uri je podmorski čoln prenehal z zasledovanjem. Eden izmed strelcev je zadel ladjo ob vodnem površju in voda je vdrala. »Vosges« je poskusila zakaditi se v podmorski čoln, toda brez uspeha. Med tem je ladja klicala na pomoč. Zadnji strel podmorskega čolna je odstrelil zastavo. Ko je podmorski čoln izginil, je parnik nadaljeval svojo vožnjo in potniki so neprestano delali pri sesalkah. Eno uru pozneje je parnik srečal neko patrolsko ladjo, ki jo je vzela na lanec. Ladja pa se ni mogla več držati. Potniki in moštvo so zasedli čolne ter se odpeljali na patrolsko ladjo.

London, 31. marca. (Kor. urad.) Angleški parnik »Flamenian«, potujoč iz Glasgowa na Kap, je bil v torek 50 milj od Scilly-otokov potopljen. Danski parnik »Finlandia« je vzel moštvo, 31 oseb, na krov, in je izkrcal v Holyheadu.

Ponesrečene angleške ladje.

Dne 29. marca v Chathamu zaključena sodna preiskava je dognala, da je neki torpedni rušilec dne 24. m. m. trčil v malo križarko »Undaunted«. Sprednji del rušilca je prebil stran križarke in ubil dva moža posadke. Vzrok nesreče je bila megla.

Iz Madrida poroča Reuter: Angleški parnik »Trostbourg«, ki je pri rtu Spartel nasedel, je v težavnem položaju. Ladje, ki so prišle parniku na pomoč, so se morale zaradi viharja vrniti v Gibraltar. Nekaj mož posadke se nahaja še na parniku.

»Amstel« zadela ob mino.

»Handelsblatt« poroča iz Londona: Kakor izve »Morningpost«, je dospela posadka in kapitan holandskega parnika »Amstel« v Grimsby. Kapitan pripoveduje: Kmalu po polnoči se je začela s sprednjega dela ladje močna eksplozija. Sprednji del ladje je bil popolnoma uničen in je vdrla voda. Moštvo je imelo komaj toliko časa, da je spustilo rešilne čolne v morje. Po nekaterih urah je sprejela neka ribiška ladja iz

Grimsbyja posadko na krov. Kapitan meni, da je parnik zadel ob mino in ni bil torpediran, kar sklepa iz načina poškodbe.

Ustavljen promet z Anglijo.

Iz Rotterdama poročajo: Ves promet nizozemskih paroplovnih družb z Angleško in zlasti promet z južnim sadjem, je po zadnjem slučaju parnika »Medea« ustavljen. V španskih pristaniščih je zasedranih pet ladij, v italijanskih pristaniščih pa leže tri ladje nizozemskih družb, ki so natvorjene z južnim sadjem in nemenjene v Anglijo. »Daily Chronicle« poroča iz Stockholma, da 42 ladij skandinavskih paroplovnih družb, ki so vozile iz Amerike žito in živila v Anglijo, od 18. februarja ne opravljajo več svoje službe, največ jih porabljajo v druge svrhe.

Kdo dobi nagrado?

London, 30. marca. (Kor. urad.) List »Syron and Shipping« je odločil, da je trgovinski parnik »Thordis« prvi potopil podmorski čoln. Nagrade v skupnem znesku 660 funtov šterlingov so bile priznane kapitanu in posadki.

Wolffov urad pripominja k temu: Opozarjamo na svojo notico z dne 6. marca, ki pravi, da je parnik »Thordis« povzročil podmorskemu čolnu le majhne poškodbe, kar se je izkazalo, ko se je podmorski čoln vrnil.

Blokada Avstrije.

»Pester Lloyd« javlja: Neka francoska križarka je ustavila iz Genove plujoči parnik »Regina Elena« ter konfiscirala na njem kakih sto poštnih paketov, ki so bili poslani iz Avstrije in Nemčije.

Nemško vzhodnomorsko brodograje.

Iz Berolina poročajo: Glasom poročil iz Rige so opazili tamkaj 28. marca zgodaj jutraj del nemške vzhodnomorske flotile ob ruski obali. Prvo poročilo o nemških ladjah so prinesle male ribiške ladje, ki so se, ko so zagledale nemške ladje, hitro umaknile v pristanišče Vindavo. Nemško brodograje je obstajalo baje iz dveh velikih oklopnih križark, dveh lahkih križark in približno 12 torpedovk. Brodograje je počasno plulo proti severu. Med prebivalstvom je nastalo veliko razburjenje, ker so se bali bombardiranja. Brodograje je dopoldne izginilo iz vida. Nekateri menijo, da je bilo to ono brodograje, ki je pri umikanju Rusov iz Memla obstreljevalo Polangen.

Ustaja vojaštva v Singapore.

Bern, 31. marca. (Kor. urad.) »Bund« prijavlja o položaju v Indiji iz privatnega pisma z dne 27. februarja sledeče: Polovica domačih čet v Singapore se je vprla. Evropski častniki so bili ustreljeni. Uporniki so vdrli v hiše. Nastal je pravcat počesten boj. Upor je trajal ves teden. Uporniki so zavzeli več utrdb. 200 Evropejcev je bilo usmrčenih. Vplivni Arabci so povzročili ta upor. Uporniki so bili mohamedanci. V Sprednji Indiji baje narašča nezadovoljnost med prebivalstvom. Indijske čete nočejo več iti v klavnico v Evropo.

NAPAD NA DARDANELE.

Turško poročilo. Berolin, 31. marca. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča iz Carigrada: Pri Dardanelah je položaj neizpremenjen. Rusko brodograje je izvršilo po svojem teatraličnem nastopu pred Bosporom včeraj zopet enkrat napad na rudniški revir Erekl. Oddanih je bilo kakih 2000 strelcev, ki so uničili 9 jadernic in poškodovali 4 hiše. Človeških žrtev pa ni bilo.

Napad ruskih letalcev, ki so hoteli poškodovati priprave za kopanje premosta, so naše baterije na kopnem takoj odbili. Ruske sile so se opoldne umaknile.

Italijansko poročilo.

Iz Rima javljajo »Münchener N. Nachrichten« z dne 30. marca: Po semkaj došlih poročilih so obstreljevale tri oklopnice in štiri torpedovke for Kild Bahr in sicer iz večje daljave. Včeraj dopoldne so štiri francoske ladje celi dve uri obstreljevale iz zaliva Saros polotok Golipoli, istočasno pa so iz morske ožine angleške ladje bombardirale for Dardanos, ki pa ni reagiral. Popoldne je tudi oklopnica »Queen Elisabeth« iz zaliva indirektno obstreljevala dardanelske fore.

Neki turški letalec je krožil v polotoku in nad Dardanelami.

Po vesteh »Tribune« so vč. dostavili na otoku Tenedu šotore.

katerih bodo nameščene čete, ki prisplo iz zaliva Mudros. S tem pa se ne izpremeni načrt, da se izkrcajo čete na polotoku Galipoli. Tudi postajo za zrakoplovce so zgradili na Tenedu.

Grško poročilo.

Iz Aten poročajo »Münch. N. Nachrichten« z dne 31. marca: Poveljnik vojnega brodovja pred Dardanelami je dobil ukaz, naj takoj prične, čim dospeta napovedani dve vojni ladji, s potrebno previdnostjo in ne glede na neugodno vreme napad na Dardanele. Potemtakem je z novim splošnim napadom združenega brodovja računati najkasneje jutri. V celem je prispelo za ojačenje 8 novih linijskih ladij in sicer 4 angleške, 3 francoske in 1 ruska.

Položaj pred Dardanelami.

»N. Fr. Presse« poroča: Odločilni napad na Dardanele je zopet odložen. Zavezniki hočejo počakati, da prispe novih 8 linijskih ladij, 3 angleške, 4 francoske in 1 ruska. Isti list dementira poročila, da bi bili prispeli pred Dardanele veliki transporti francoskih in angleških čet.

Veleposlanik grof Pallavicini o položaju.

»Pesti Hirlap« priobčuje razgovor z avstrijskim veleposlanikom v Carigradu o položaju v Dardanelah. Grof Pallavicini izjavlja: »Smatram, da je položaj od 18. marca sem naravnost izvršen. Kar dobre volje sem, ker so menda Angleži že spoznali, da napada na Dardanele ni mogoče forsirati. Angleži so izgubili dosedaj 10 velikih bojnih ladij, ki so uničene ali pa za nadaljnji boj nesposobne. Preiti bodo morali k drugemu napadalnemu sistemu. Poskušali bodo najbrž kombinirati napad z morja z napadom na kopnem. Tam pa se jim bo postavila izvrstna turška armada nasproti. Boj za Dardanele bo trajal zelo dolgo, morda do konca vojne. Med Turčijo in njenimi sosedomi vladajo najboljši odnosi. Padec Przemysla ni napravil nobene posebnega vtiska. Amerikanski veleposlanik Morgentau je korespondentu »Pesti Hirlapa« izjavil, da so Turki na napad srijan pripravljene. Vse baterije v Dardanelah so nepoškodovane in poškodbe utrdit so neznatne.

Izgube zaveznikov.

Po poročilih iz Carigrada je izgubilo zavezniško brodovje pred Dardanelami dosedaj 12 jednot. 4 vojne ladije so se potopile. 8 pa jih je za nadaljnji boj nesposobnih. Tudi linijska ladija »Nelson« je potopljena, kar Angleži zamolčujejo. Pri glavnem napadu dne 18. marca so izgubili zavezniki nad 2000 mrtvih.

Zavezniki hočejo svoje čete izkrcati v Siriji.

Italijanski listi vedo povedati, da v Aleksandriji zbrane zavezniške čete sploh niso namenjene za Dardanele, temveč da se bodo izkrcali v Smirni in Bejrutu. »Giornale d'Italia« izjavlja, da bi izkrcanje zaveznikov v Siriji neposredno tangiralo interese Italije.

Grška poročila pravijo, da so se čete iz Lemnosa najbrž odpeljale v Sirijo, da prerušijo zvezo turške, proti Egiptu operirajoče armade s Carigradom.

Otok Lemnos.

London, 30. marca. (Kor. urad.) Reuterjev urad izve o zasedenju otoka Lemnos od strani zaveznikov, da je položaj tega otoka drugačen nego položaj Imbrosa in Tenedosa. Oba poslednja otoka sta bila na poslanski konferenci priznana Turčiji, dočim je Lemnos dobila Grška. Ker Turčija ni pritrčila, a bi otok dobila Grška, so ga vporabili zavezniki v svoje vojaške svrhe. Grška vlada ni protestirala, s čemer se ni rečeno, da se je odpovedala svojih zahtev.

Ruska izkrcevalna armada v Odesi.

Iz Bukarešta javlja »Arbeiterwille« z dne 30. marca: Po privatnih vesteh iz Odesa se vrše tamkaj velike priprave za sprejem carja Nikolaja. Car pride v Odeso, da inspiciira armado, ki je določena, da se izkrca v Turčiji.

S kavkaškega bojišča.

Iz Petrograda javljajo »Münchener Neueste Nachrichten«: Generalni štab kavkaške armade poroča dne 27. marca:

V tesnih reke Čoroh so potisnile čete Turke iz okolice pri

Artvinu na levi breg Čoroha. Turki so vpelili Artoi.

Na ostalih frontah so naše čete uspešno izvršile svojo nalogo.

IZ NEVTRALNIH DRŽAV.

Gešov v avdijenci pri kralju Ferdinandu.

Sofija, 31. marca. (Kor. urad.) Kralj Ferdinand je sprejel bivšega ministrskega predsednika Gešova v avdijenci.

Venizelos proti sedanjim grški vladi.

Iz Aten poroča berlinski »Lokalanzeiger« z dne 31. marca: Bivši ministrski predsednik Venizelos je v ponedeljek zvečer povabil svoje pristaje v svoje stanovanje ter imel nanje nagovor, v katerem je rekel med drugim: Presenečen sem radi priprav, ki jih je ukrenila policija ob mojem povratku v Atene. Ali sem hudodelec ali mož, ki je 5 let vladal Grško in ki bo morda že jutri zopet imel državno krmilo v rokah? Ako bi bil hotel, bi se bil lahko že zdavnaj dal proglašiti za diktatorja. Vprašam, ali še nadalje varujem takost, dočim drugi postopajo baš nasprotno. Protestiram odločno proti komuniqueju sedanje vlade. Med vrstami namigava ta komunique, da sem jaz hotel odstraniti gotove nevarnosti, ki groze državi, in dati gotove kompenzacije. Izjavijam: Nihče ni prosil Grške za teritorialne kompenzacije, trojni sporazum je samo želel, naj Grška ne vztraja na stališču, da bi dosledno odklanjala vsako teritorialno kompenzacijsko ponudbo v Srbiji in Bolgariji. Z 1. divizijo in z vojno mornarico, ki sem jo hotel dati na razpolago trojnemu sporazumu, sem nameraval samo povečati posest Grške. Pravijo: Ako bi se naše brodovje udeležilo akcije proti Dardanelam, bi lahko danes objokovali izgubo marsikatere ladje. Jaz pa pravim: Država ne troši vsako leto 30 milijonov drahem samo v to, da bi se teh ladij ne moglo rabiti.

Odklonjeno posredovanje.

Bern, 31. marca. (Poročilo švicerske brojavne agencije.) Zvezni svet je odklonil nasvet švicarskega mirovnega društva, naj se skliče konferenca zastopnikov nevtralnih držav v namen posredovanja med vojskujočimi se državami. Odločilo za mnenje zveznih svetnikov je bilo, da tako čas, kakor tudi predlagana pot za tako akcijo ni prava.

Francosko posejilo in ameriške dobave.

London, 31. marca. (Kor. urad.) Reuterjevemu uradu se poroča iz Novega Jorka, da namerava Morganov sindikat ponuditi petodstotne francoske blagajniške nakaznice z enoletnim dospelkom v znesku najmanj 25 milijonov dolarjev, ki se more zvišati na 50 milijonov, ter vporabiti denar za nakup zalog.

PORTUGALSKA PRED REVOLUCIJO.

Lyon, 30. marca. (Kor. urad.) Iz Madrida poročajo: Vesti iz Portugalske pravijo, da je položaj tamkaj zelo resen. Proti predsedniku republike je uvedeno radi poseganja v pravice parlamenta sodno postopanje. Monarhistični listi trde, da so zasnovale številne tajne družbe zaroto proti vladi. Časopisje napoveduje revolucijo. V Lisaboni in Oportu imajo karbonari ponočne sestanke, katerih se udeležujejo tudi množični podčastniki. Nezadovoljnost radi pomanjkanja živil narašča. Kmeti puščajo svojo zemljo raje neobdelano, kakor pa da bi plačali visoke davke.

Nevtralnost Portugalske.

Iz Lisabone javljajo: Nova portugalska vlada je poklicala vse portugalske, že na potu v Afriko se nahajajoče čete zopet domov, ker hoče ostati strogo nevtralna.

KITAJSKA IN JAPONSKA.

Napetost traja.

Iz Pekinga poročajo: Kitajska vlada je odklonila vse japonske zahteve, ki se protivijo življenjskim interesom države. Japonska pa vztraja na svojem stališču. Kritična faza nastane v aprilu.

Yuanšikaj je zbral v okolici Pekinga nadaljnjih 100.000 mož. Vse strategično važne železnice proti jugu so zavarovane z artiljerijo.

Železnica v Koreji je ustavila privatni promet. Kitajske banke so prerušile vse trgovinske stike z japonskimi denarnimi zavodi. Kitajsko časopisje komentira izvid državnozbornih volitev na Japonskem neugodno. Noina stranka je ojačena.

Stranka večine se naravnost zavzema za politiko definitivnega obračuna s Kitajsko.

Potek pogajanj.

London, 31. marca. (Kor. urad.) »Times« poročajo iz Pekinga dne 28. t. m.: V večrajšji konferenci so se pogodili, da da Kitajska Japonski pravico, zbrati si v Južni Mandžuriji ozemlja za rudništvo ter kopati rudo, ne da bi se s tem kršile koncesije, dovoljene že drugim narodom. Vest o zmagi stranke Okume da upati, da bo mogla japonska vlada pustiti Kitajcem več časa.

Ranjeni in mrtvi slovenski vojaki.

(Kratice: p. = polk; komp. = kompanija (stotnija); r. = ranjen; m. = mrtve; v = vjet.)

(Iz seznamka izgub št. 143 z dne 17. marca 1915.)

(Dalje.)

Skabič Jakob, 97. pešp., 12. stot., r.; Skalamera Rajm., 97. p. p., 5. st., r.; Skaloud Josip, 3. dom. pešp., 3. stot., Pesnica, 1874, mrtve;

Skarabot Franc, 97. pešp., 2. st., r.; Skarabot Franc, 97. pešp., 7. st., r.; Skarabot Ivan, 97. pešp., 7. st., r.; Skerb Andrej, 97. pešp., 1. stot., r.; Škerl Viktor, 97. pešp., 5. stot., r.; Škledler Franc, 3. dom. p., 12. st., r.; Skok Jožef, 97. pešp., 1. stot., r.; Skrinja Martin, 3. domob. p., 2. st., r.; Škrj Franc, 97. pešp., 8. stot., r.; Skuk Mihael, 97. pešp., 7. stot., r.; Škvarča Alojzij, 97. pešp., 2. stot., r.; Slavec Anton, 3. domob., 2. stot., r.; Slokar Jožef, 97. pešp., 1. stot., m.; Sluga Franc, 97. pešp., 1. stot., r.; Sokol Anton, 97. pešp., 7. stot., r.; Sordal Ignac, 97. pešp., 6. stotnija, r.; Sosti Karol, 97. pešp., 2. stot., r.; Šoško, 3. domob. p., 2. stot., Brežice, št. Vid, m.;

Spacapan Anton, 97. pešp., 8. st., r.; Stanič Ivan, 97. pešp., 5. stotnija, r.; Starc Mihael, 97. pešp., 6. stot., r.; Stepič Jožef, 97. pešp., 9. stot., r.; Sterpin Anton, 97. pešp., 7. stot., r.; Stibelj Alojzij, 97. pešp., 5. stot., m.; Stokelj Leopold, 97. pešp., 2. stot., r.; Stopar Anton, 97. pešp., 5. stot., r.; Stopar Jakob, 97. pešp., 12. stot., r.; Stopar Vincenc, 97. pešp., 12. st., r.; Štor Franc, 97. pešp., 3. stot., r.; Štrgar Anton, 97. pešp., 12. stot., r.; Šturm Peter, 97. pešp., 7. stot., r.; Šuc Franc, 97. pešp., 11. stotnija, r.; Suligoj Ivan, 97. pešp., 2. stotnija, r.; Suln Franc, 97. pešp., 8. stotnija, r.; Šurina Anton, 97. pešp., 3. stot., r.; Šverko Anton, 97. pešp., 12. stot., r.; Šverko Matija, 97. pešp., 10. stot., r.; Svetina Franc, 97. pešp., 5. stot., r.; Tavčar Aleks., 97. pešp., 6. stot., r.; Testen Alojzij, 97. pešp., 2. stot., r.; Tomažič Mihael, 97. pešp., 1. st., r.; Tominc Andrej, 97. pešp., 7. stot., r.; Tomšič Ivan, 97. pešp., 10. stot., Trnovo, m.;

Tončeli Matija, 97. pešp., 2. stot., r.; Trabec Franc, 97. pešp., 2. stot., Zg. Vreme, vjet;

Trenta Viktor, 97. pešp., 1. stotnija, Smihel, m.;

Trlikar Anton, 97. pešp., 3. stot., r.; Trošt Jakob, 97. pešp., 6. stot., m.; Turk Ignac, 97. pešp., 2. stot., vjet;

Turle Dante, 97. pešp., 5. stotnija, r.; Turšič Ivan, 3. domob. p., 9. st., r.;

Udovičič Feliks, 97. pešp., 10. st., r.;

Udovičič Jožef, 97. pešp., 5. stot., m.;

Udovič Peter, 97. pešp., 1. stot., r.;

Uljan Celestin, 97. pešp., 1. stot., r.;

Umek Jožef, 97. pešp., 1. stot., Kommen, m.;

Urbančič Franc, 97. pešp., 9. stot., r.;

Urlih Jožef, 97. pešp., 6. stotnija, m.;

Uršič Alojzij, 97. pešp., 1. stot., r.;

Uršič Anton, 97. pešp., 1. stot., r.;

Valentič Ivan, 97. pešp., 1. stot., r.;

Valentič Ivan, 97. pešp., 7. st., r.;

Vatovec Jožef, 97. pešp., 12. stot., r.;

Velušček Franc, 97. pešp., 5. stot., r.;

Vendermin, 97. pešp., 7. st., vjet;

Verdnik Marko, 3. domob. p., 3. st., Črna gora pri Ptuj, m.;

Veseli Karol, 97. pešp., 12. stot., iz Trsta, m.;

Vidic Franc, 97. pešp., 3. stot., Dolenja Otlica, m.;

Vidmar Jakob, 3. dom. p., 2. st., m.;

Vidmar Leopold, 97. pešp., 7. st., r.;

Vidmar Štefan, 97. pešp., 12. st., r.;

Vivoda Anton, 97. pešp., 7. stot., r.;

Vlakovič Jožef, 97. pešp., 7. stot., r.;

Vodopivec Ignac, 97. pešp., 8. st., r.;

Vodopivec Jožef, 97. pešp., r.;

Vodopivec Ulrik, 97. pešp., 10. st., r.;

Vogrič Martin, 97. pešp., 2. stot., r.;

Vogrčič Rafael, 97. pešp., 1. stot., iz Tolmina, m.;

Vojska Alojzij, 97. pešp., 6. stot., Šebrelje, m.;

Volarič Ludovik, 97. pešp., 1. st., r.;

Vončina Ivan, 97. pešp., 1. stot., r.;

Vok Rudolf, 97. pešp., 5. stot., Šent Kacijan, m.;

Voščon Jurj, 97. pešp., 10. stot., r.;

Vouk Ivan, 97. pešp., 9. stot., r.;

Vuga Jožef, 97. pešp., 8. stot., r.;

Vuga Štefan, 97. pešp., 8. stot., r.;

Večernik Alojzij, 3. dom. p., 7. stot., Sv. Križ, m.;

Velji Ivan, 97. pešp., 2. stot., r.;

Verač Ivan, 3. dom. p., 5. stot., Stanetenci, m.;

Zadnik Franc, 97. pešp., 1. stot., r.;

Zagar Jožef, 97. pešp., 1. stot., r.;

Zagorjan Jakob, 97. pešp., 2. stot., r.;

Zakrajšek Anton, 97. pešp., 1. st., r.;

Žauli Ivan, 97. pešp., 3. stot., r.;

Zavavlav Angel, 97. pešp., 1. stot., r.;

Zavec Blaž, 3. dom. p., 2. stot., m.;

Zega Jožef, 97. pešp., 12. stot., r.;

Žezlina Marko, 97. pešp., 7. stot., r.;

Žgavec Franc, 97. pešp., 6. stotnija, iz tolimaskega okraja, m.;

Zgonik Alfonz, 97. pešp., 5. stot., r.;

Zidarič Anton, 97. pešp., 7. stot., r.;

Zidarič Ivan, 97. pešp., 9. stot., r.;

Živec Anton, 97. pešp., 10. stotnija, Skopo, m.;

Zlobec Evgen, 97. pešp., 2. stot., r.;

Zorman Gašpar, 97. pešp., 7. stot., Slavina, m.;

Zerzin Marko, 97. pešp., 3. stot., r.;

Zužek Štefan, 97. pešp., 7. stot., r.;

Zvab Franc, 97. pešp., 11. stot., r.

Dnevne vesti.

— **Odlikovani slovenski častniki.** Signum laudis na belorodnem traku so dobili: nadporočnik 10. pešpolka Gustav Gladnik, asistentni zdravnik v rezervi dr. Pavel Šavnik, nadporočnik 47. pešpolka Friderik Strel, poročnik 14. saperskega bataljona Ferdinand Breznik. Red železne krone 3. razreda je dobil vpokojeni polkovnik 76. pešpolka Andrej Plavec. Vojaški zaslužni križec z vojno dekoracijo je dobil poročnik v rezervi 87. pešpolka Ivan Deržič. Signum laudis na belorodnem traku sta dobila stotnika 17. pešpolka Alfonz Žerjav in višji zdravnik 7. lovskega bataljona dr. Friderik Gajšek. Duhovski zaslužni križec na belo rdečem traku je dobil vojaški kurat pri 6. pehotni diviziji Hubert Rant.

— **Odlikovani slovenski vojaki.** Srebrni zaslužni križec s krono je dobil v priznanje za rešitev človeka iz ognja, izvršeno z nevarnostjo za lastno življenje, stražmojster 6. orožniškega zapovedništva Anton Planinc. Srebrno zaslužno svetinjo 1. razreda so dobili: narednik Jakob Sternad, korporali Matija Krančan, Franc Lipej, Franc Pavlič, Franc Prelog, infanteristi Franc Lebar in Mihael Nemeč, vsi pri 4. bataljonu 87. pešpolka. — Srebrno hrabrostno svetinjo 2. razreda so dobili: štabni narednik Franc Urh, narednik Franc Rajovec, četovodje Martin Andrejšek, Josip Bertole, Martin Bočko, Stanislav Dokša, Alojzij Dunaj, Josip Gologranc, Franc Gorečan, Peter Vatič, Martin Žuraj, enoletni prostovoljec Peter Gasdajka, korporali Iv. Ahtik, Franc Bračko, Alojzij Kosi, Matija Krumpačnik, Anton Lah, Ivan Markus, Ivan Počkaj, Anton Prekošek, Juri Sekirnik, Edvin Sorčan, Jakob Sturboj, enoletni prostovoljec titularni korporal medicince Anton Demerec, poddesetniki Anton Kamelj, Ferdinand Krajčič, Anton Opreznik, Alojzij Poljanšek, Josip Skarlovnik, Josip Železnik, Rok Bokelič, Franc Kšele, Stanislav Miklavc, Franc Boškar, Rok Bizjak, infanteristi Ivan Batič, Alojzij Borovič, Franc Čentur, Anton Čobal, Anton Delanca, Mihael Drobne, Silvester Dugolin, Andrej Ferlan, Jakob Gaberšek, Anton Gaisar, Franc Inkert, Jakob Furlan, Jakob Kolenc, Ivan Krajnc, Anton Krumpak, Franc Kubelka, Ivan Leban, Leopold Mančka, Franc Napotnik, Franc Osojnik, Anton Peško, Alojzij Pokrivac, Jakob Poležar, Mat. Pušnik, Franc Savrič, Franc Serec, Ivan Skobe, Ivan Tepej, Anton Tomšič, Ivan Verbanc, Martin Vesenjak, Mat. Vidovič, Jakob Čafuta, Franc Zagošen, Josip Zakšel, vsi od pešpolka št. 87.

— **V Karpatih** je bil ranjen 24. t. m. od šrapnela c. kr. štabni narednik Alojzij Cenar, tukajšnjega domobranskega pešpolka št. 27. Nahaja se v Ljubljani v bolnici belgijske vojašnice. Ranjen je v desno stegno. Bil je 7 mesecev v bojnih vrstah.

— **Seznamek izgub št. 151 z dne 29. marca:** rezervni poročnik 95. pehotnega polka Ciril Premrl, doma iz št. Vida v postojnskem političnem okraju, vjet.

— **S severnega bojišča** se nam piše: Kot marljiv bralec Vašega cenjenega lista voščim vam potom vsem somišljenikom vesele velikonočne praznike. — Alojzij Črepinko, narednik in uslužbenec c. kr. finančne straže.

— **Ljubljanski črnovojniki drugega poziva** pri saperskem oddelku 1/3 pošiljajo vsem Ljubljančanom iskrena velikonočna voščila s severno-zapadnega bojišča. — Matej Miklavčič, četovodja.

— **Ozgleška občina** je izvolila bivšega tržaškega namestnika princa Hohenloheja za častnega meščana.

— **Dvornega svetnika Frana Levca** je izvolil občni zbor »Muzejskega društva za Kranjsko«, dne 15. februarja t. l. zaradi njegovih trajnih zaslug, ki si jih je pridobil za domačo literaturo, narodoznanstvo in za društvo posebej, kateremu je načeloval zdržema skozi dvanajst let v neugodnih odnošajih za častnega člana. Letos je vsled neugodnega zdravstvenega stanja odložil breme predsedstva in prošnje društvnikov ga žal niso mogle omečiti, da bi izpremenil svoj sklep. — Častna diploma, ki mu jo je društvo dalo, je zasnovana z ozirom na njegovo delo; besedilo objema obod iz motivov narodne ornamentike; prikupljive oblike, mehke poteze, pestri, a nežni koloriti. Kompozicijo je izvršila s finim čutom za narodni slog gđc. Marija Novak. Diploma je bila razstavljena v izložbeni oknu tvrčke Mejač v Prešernovi ulici.

— **Prof. Ferd. Seidla** v Gorici je izvolilo »Muzejsko društvo za Kranjsko« na občnem zboru dne 15. februarja t. l. za svojega častnega člana ob priliki 25letnice njegovega prezasluznega sodelovanja pri društvenem glasilu. Ob tej priliki je izvršila častno diplomu gđc. Anica Zupanec. Snov za kompozicijo diplome je zelo primerno izbrana, posameznosti v umetniško celoto združene. V ospredju se dviga liki ponosen prirodni obelisk skalnata igla, za njo pa se v daljavi bleste vrhovi Kamniških alp. Ob strani se po skalnatem skladovju ovija bršljan, pod iglo pa leži v podzemski jami losova lobanja. Na vznožju so slikovito nakopičene školjke - okamenine — kolikor smo informirani — slike po izvornikih, ki jih je nabral v Kamniških planinah S. Robič. Skupina školjk lahko izveni in enoredni vrsti spodnje črte. Diploma je bila razstavljena na ogled v izložbi tvrčke Mejač v Prešernovi ulici.

— **Uporaba zalog zlitin in kovin.** Sporazumno s c. in kr. vojnim ministrom in s c. in kr. trgovskim ministrom je ministrstvo za deželno obrambo glede uporabe zalog določenih zlitin in kovin odredilo sledeče: 1. Po predpisu § 1. ministrske naredbe z dne 7. februarja 1915, drž. zak. št. 28, so od zahtevanja izvzete one zaloge, ki so neobhodno potrebne za izpolnitev naročil vojne uprave. Treba je torej strogo paziti, da se zahtevana gradiva in sicer zlasti aluminij, baker, mesing in nikel kolikor mogoče varčno uporabljajo in se skuša doseči kar največjo uporabo nadomestnih snovi. To velja tudi od uporabljanja imenovanih gradiv za izdelavanje municije, orožja, bojnih ladij, avtomobilov, zračnih letal in naprav vojaškega telefona in brzojava. V druge namene naj se aluminij, baker, mesing in nikel, ako le možno, sploh ne uporabljajo. Uporabo v to svrhu izumljenega nadomestila naj imejtelj naloga predlaga pri oni vojaški oblasti, ki je dalo naročilo. Za spodaj navedene uporabne namene veljajo v splošnem sledeče posebne določbe: Elektrovode po zraku za istočasni tok naj se izvede načeloma z v ognju pocinjeno železno žico mesto z dosedaj v to svrhu rabljeno bakreno žico. Za električne naprave z malo napetostjo v suhih prostorih je rabiti železno žico izolirano s papirjem. Za železnate elektrovode veljajo do nadaljne odredbe od zveze nemških elektrotehnikov postavljena načela. Za gradbo lokomotiv je nadomestiti baker z praznim železom kolikor to dopušča vzdrževanje urejenega prometa. Vojaške steklenice, skledice za menažo, kozarce itd. je izdelovati mesto iz aluminija iz emajlirane železnate pločevine. Okove za šotore, nahrbtnike in obuvala je izdelovati mesto iz mesinga iz kake druge ruje proste (torej železa proste) kovine oziroma kovinske zlitine, ki na trdnosti in vzdržljivosti ne zaostaja za mesingom, n. pr. iz azonita, pakfonga, novega srebra itd. Ravnotako se v bodoče ne sme izdelovati iz mesinga zapon za jermena, rozet za čake, orlov in drugih našivkov, gumbov vseh vrst za uniforme in hlače, temveč je rabiti v ta namen pakfong, cink, eventualno še razpoložljiv tombak ali druga gradiva. Uporaba železnate pločevine (bodisi lakirane, brunirane ali emajlirane) za te predmete se začasno še dovoljuje za izvršitev nujnih naročil. Legitimacijske skatljice je izdelovati mesto iz mesinga iz bele pločevine. Nadaljne določbe ostanejo pridržane. 2. Oddaja za vojne namene neobhodno potrebnih gradiv iz zahtevanih zalog je dopustna le proti pravilno izpolnjeni izkaznici, ki jo mora izročiti kupec posestniku gradiva najkasneje pri prevzetju. Obrazci za izkaznice se dobe pri trgovskih in obrtnih zbornicah. Izkaznica mora imeti sledeče podpise: A) Podpis izdajatelja izkaznice, t. j. onega, ki hoče dobiti zahtevana gradiva od posestnika takih gradiv. B) Podpis one-

ga, ki je dal kupcu gradiva nalog in za katerega so gradiva določena. Če je šel nalog skozi več rok, morajo pristaviti svoj podpis vsi naročitelji v vrsti od kupca gradiva do neposrednjega vojaškega dobavitelja. C) Podpis onega, kateremu je bilo dano naročilo neposredno od vojaške oblasti z označbo vojaškega naročila po predmetu, vojaški oblasti, številki in datumu naročila. Vsako, ki se je na ta način izkaznico podpisal, mora voditi seznamek, iz katerega morajo biti razvidne: a) številke vseh od njega podpisanih izkaznic; b) tvrdke, od katerih je izkaznice sprejel in tvrdke, katerim je izkaznice oddal. Te izkaznice je hraniti še tri leta po koncu vojne. Ravno tako dolgo mora hraniti izkaznice tudi prodajalec gradiva. 3. Za vsako uporabo zahtevanih gradiv za nevojaške namene, kakor tudi za taka naročila vojaške uprave, za katerih izpolnitev gradiva ni neobhodno potrebno, se zahteva po predpisih §§ 1. in 5. ministrske navedbe z dne 7. februarja 1915, drž. zak. št. 28, posebno dovoljenje trgovinskega ministrstva. 4. Prošnje za dovoljenje prostega razpolaganja z gradivi v smislu predloženih točk morejo pričakovati le tedaj hitre rešitve, če se vloga na uradnih (modrih) obrazcih za označeno dovoljenje, ki se dobe pri občinskih uradih in če so opremljene s potrdilom urada, ki je dal naročilo. 5. V kolikor odstotni deli zahtevanih kovin in zlitin, ki so dane po točkah 1—3 razglasa c. kr. trgovinskega ministrstva z dne 7. februarja 1915, drž. zak. št. 29, v pristoječem razpolaganju, ne dosejajo po § 1. ministrske navedbe z dne 7. februarja 1915, dr. zak. št. 27, od dolžnosti naznanitve oproščenih najmanjših količin, se te najmanjše količine v vsakem slučaju lahko prosto uporabljajo.

— **Za izdelovanje mila** je glasom nove navedbe trgovinskega ministrstva od 1. aprila naprej prepovedano porabljati krompirjevo ali sploh kako moko ali krompirjev skrob.

— **Malu gledališče.** Ni dvoma, da se naši igralci, ki v resnici čutijo v sebi poklic, prilagodijo vsakemu repertoarju po vsi svoji zmožnosti. Toda repertoar je »hydra« malega gledališča, ki pogoltno najlepše blagajniške nade, in treba je večkrat poseči po zaslinem repertoarju, da se obdrži ravnotežje gledališke blagajne. Brez subvencije in podpore ne more uspevati nikako provincialno gledališče, najmanje pa slovensko. Plačevati mora drage prevode in prepise in do danes še ni končala slovenska gledališka sezona s deficitom — razven če je bil fingiran. A naj divja še tako strastna bitka v Karpatih, naj bomo še tako od sovražnika ogroženi, vendar ni naše občinstvo zgubilo čuta do umetnosti. Koncerti, predavanja ali »Kino« imajo svoje občinstvo, le »Malemu gledališču« bi želeli malo več obiska; da semintja bi moglo se povspeti do umetniške višine. Vodstvo ima repertoarja na izobilje in ne manjka mu dobre volje vprizoriti ga. Toda Damoklov meč v podobi »deficit« visi vedno nad glavo ter preži uničiti vsak poskus. — **V ponedeljek, dne 5. aprila, operetni večer.** Gostovanje gđne. Štefke Lepušove, subrite tržaškega gledališča, in gostovanje gospe Marice Peršlove, operne pevke. Da se ustreže želji obiskovalcev »Malega gledališča«, je vodstvo vse storilo, da vprizori pevski večer. Vstopnice se dobivajo v Česarkovi trafik, Selenburgova ulica.

— **Kraigherjeva »Školjka«.** Kakor javljajo zagrebški listi, pripravljajo kr. zemaljska kazališča v Zagrebu vprizoritev Kraigherjeve drame »Školjka«.

— **Javna knjižnica Gospodarskega in izobraževalnega društva za dvorski okraj, Pred igriščem št. 3,** nasproti Marčana, je izposodila v mesecu marcu 3665, v prvem četrtletju skupaj 11.574 knjig. Knjižnica je dostopna vsakomur in odprta ob sredah, petkih in sobotah ob 6. do 8. zvečer, ob nedeljah in praznikih pa od 10. do 12. ure dopoldne. Ob velikonočnih praznikih bo knjižnica poslovala kakor običajno in bo zatorjena edinote na velikonočno nedeljo.

— **Tukajšnji denarni zavod »Obrino pomožno društvo v Ljubljani«** je darovalo dijaškemu podpornemu društvu »Radogoj« znesek 40 K, za kar mu izreka odbor tem potom iskreno zahvalo. V teh težkih časih so za naše visokošolsko dijaštvo prispevki »Radogoj« tem važnejši, ker je beda med dijaštvom še večja nego v rednih časih.

— **Ne dražiti mleka!** Že dolgo vrsto let je bilo v Ljubljani mleko po 20 v liter, minul mesec je pa poskočilo na 24 v. Nekatere ženske so pa sedaj jele sedaj na trgu mleko prodajati liter po 30 v. Prizadete opozarjamo, da je to absolutno nedopustno, ker je maksimalna tarifa, ki seveda

še vedno obstoja, 24 v. Poklicana oblast bode vse tozadevne prestopke zasledovala ter jih naznanila dalje, čemur sledi potem neizogibna kazen. Ostanite toraj pri ceni, ki jo je nastavila, odnosno dovolila deželna vlada.

— **Umrli je v Ljubljani, Vodovodna cesta št. 28, gosp. Josip Fortuna,** gostilničar in delovodja drž. žel. v pok. Cenj. rodbinam naše iskreno sožalje!

— **Zdravstveno stanje mestne občine ljubljanske.** Od 21. do 27. marca t. l. je bilo 12 novorojencev in 2 mrtvorojenca. 24 oseb je umrlo in sicer 14 domačinov in 10 tujcev. Za legarjem je umrl en tujec, za jetiko 6 oseb, med temi trije tujci. Za škrlatico sta zbolela dva tujca-vojaka, za legarjem štirje tujci-vojaki, za egiptovsko očesno boleznijo pa pet tujcev-vojakov. Izmed civilnega mesta občinstva ta teden ni bila naznanjena nobena nalezljiva bolezen.

— **Govorica,** da je pot na Šmarno goro iz katerega koli vzroka nedostopna, ni resnična in ne ovira nič izletnikov obiskati to priljubljeno razgledno točko.

— **Mestna zastavljavnica ljubljanska** naznanja slavnemu občinstvu, da se vrši redna mesečna dražba in sicer dne 15. aprila t. l. za v oktobru in novembru 1913. zastavljavnih dragocenosti, dne 16. aprila t. l. pa za v decembru 1913 in januarja 1914 zastavljavnih efektov (blaga, perila, strojev, koles itd.), vršeči se vsaki dan od 8. do 12. dopoldne v uradnih prostorih, Prečna ulica št. 2. Posebno se še opozarja, da na dan dražbe ni mogoče rešiti ali obnoviti zapadlih predmetov, temveč je najkasneje zadnji uradni dan pred dražbo.

— **Mesec april** bo po stoletnem koledarju jako neugoden. Od 1. do 5. dež in hladno vreme, od 6. do 10. toplo, 11. silen dež, od 12. do 16. spremenljivo, od 16. do 18. mrzlo, od 19. do 22. lepo, zadnji teden povečini deževen. — Današnji prvi dan priča za točnost napovedi stoletnega koledarja. Upajmo pa, da se bo stari vremenski prorok saj glede praznikov zmotil.

— **Razredna loterija.** Srečkanje 5. razreda te loterije se začne dne 6. aprila in bo končano dne 3. maja.

— **Predavanja.** V nedeljo 28. t. m. je bilo na ukaz c. kr. dež. vlade v **Kostanjevici** v novi šoli predavanje »Zakaj in kako moramo varčevati z živili«. Predaval je okrajni šolski nadzornik g. Stiasny. Na predavanje je prišlo toliko kmetskega in tudi meščanskega občinstva, da je bila velika šolska soba natlačeno polna. Isti dan je v St. Jerneju priredilo šolsko vodstvo VIII. voditeljski sestanek s skioptičnim predavanjem o »Svetovni vojni«. Po naročilu c. kr. dež. vlade je predaval okrajni šolski nadzornik g. Stiasny o temi »Zakaj in kako moramo varčevati z živili, posebno z moko in s kruhom«. Kmetskih gospodarjev in gospodinj je bilo nad 400 navzočih. Sentjernejska šolska mladina je darovala kot piruhe vojni oskrbi v Ljubljani 1215 svežih jajc, ki so bila že odpisana na omenjeno nabiralnico. Čast toliki miadinski požrtvovalnosti!

— **Pozor.** Dne 9. aprila 1915 ob 9. uri dopoldne se vrši pri c. kr. okrajnem sodišču v Celju dražba Ivan Karbatove hiše v Gaberju pri Celju. Hiša je enonadstropna s precej velikim vrtom, na lepem prostoru v bližini cinkarne in Westenove tovarne. V hiši je tudi prostor za trgovino, kjer je bila trgovina že dosedaj. Hiša je bila dosedaj v slovenskih rokah in bi bilo želeli, da se Slovenci dražbe udeležijo, da ne pride lepa in za Slovence velevažna posest v nasprotne roke.

— **Aretiran fotograf.** »Marburger Zeitung« poroča: Že dlje časa so imeli fotografa Petra Mizellija v Spodnjem Dravogradu na sumu, da je vohun. Več let je že potoval po Koroški, zlasti v okolici Trbiža ter pridno fotografiral. Pred par dnevi je hotel odpotovati, a so ga na brzojavni ukaz prišli na obmejni postaji v Pontablju ter ga izročili domobranskemu sodišču v Gradcu. Mizellijevi starši imajo v Spodnjem Dravogradu cvetočo trgovino z južnim sadjem.

— **Krušne nakaznice na Štajerskem.** Na Štajerskem bodo uvedene z 11. aprilom izkaznice o porabi moke in kruha le v nekaterih krajih. V slovenskem delu dežele dobijo izkaznice naslednji kraji: mesto Celje, Gaberje in Breg okoliške občine celjske, mesto Ptuj, kraji Karčovina, Nova ves, Rogoznica, Gornji in Spodnji Breg, Vudina. Mesto Maribor obdrži svoj že uveden sistem izkaznic. V ostalih krajih in občinah bodo porabo moke in kruha uredile politične oblasti na drug primeren način.

— **Pobeg otrok.** Dne 23. marca je izginil iz Trsta 10 in pol leta stari sin železniškega uradnika g. Josipa Bauerja, ki stanuje v Trstu, v ulici Istituto št. 13 v pritličju. Deček je bil

še tisti dan v mestni realki v šoli in se od tedaj ni več vrnil. Dne 24. marca so ga videli na Opčinah pri g. županu, kateri mu je dal prenočišče, zjutraj pa je odinil dalje in ne da bi bil kdo videl, kam je šel. Govoril je, da mu je mati umrla, oče pa da je v vojni, kar pa ni res. Starši ne razumejo, kaj je vzrok njegovemu begu, ker je bil zelo miren in priden v šoli. Obleden je v rjavo obleko, kratke hlače in belo majo. Ima marinarsko čepico in pepenasto suknjo. Ako bi kdo kaj vedel, o njem, naj to naznani redarstvu.

— **Ljubitelji prekajenega mesa.** V Trstu so neznani zlikovci ukradli iz prodajalne Andreja Maseta kar za 1700 kron različnega prekajenega mesa.

— **Sleparji pobirajo vojno kontribucijo.** V okraju Knin so v zadnjih tednih sleparji na originalen način sleparili. Obleden deloma kot orožniki deloma kot vojaki so obiskovali bolj samotne kmetije ter zahtevali od kmetov, da jim pokažejo, koliko imajo pridelkov, živil, obleke in denarja. Od teh so potem vzeli en del kot »vojno kontribucijo«. Orožniki so kmalu zasledili sleparje in sicer so bili iz rodbine Gavran. Ko so preiskali njihovo hišo, so našli mnogo pušk, pištol, dinamita, vojaških uniform, tobaka in raznega drugega blaga, ki so ga »prekvirirali«.

— **Daleč od domovine.** 46letni Henrik Volberg, po poklicu steklarski pomočnik, rodom iz Kopenhagna na Danskem, je prišel na Tirolskem v nasprotju s §§ v kazenskem zakoniku, vsled česar ga je sodišče v Steinachu obsodilo na prisilno delo v ljubljanski prisilni delavnici, kamor je bil priveden včeraj.

Književnost.

— **K Veliki noči, k Binkoštim** in za ves čas vsaki hiši, vsem prebivalcem posvečuje v pesnitvi in prozi Matej Stergar. Pisatelj hoče v splošno tolažbo in osrčevanje po svojih močeh prispevati in vsem duševnim in telesnim delavcem vsakega stanu in poklica koristiti. Ta, domovini in vsemu svetu mnogo novega, dobrega obetajoči spis stane 30 vin. in se dobiva po vseh knjigarnah v Ljubljani in se more tukaj od zunanjih naročiti. Kdor misli, da tega dela sam ne potrebuje, naj ga vse eno vzame, pa ga kakemu služabniku ali komu drugemu v hiši odstopi ali podari. Nobena hiša, nobeno stanovanje, nihče brez tega »posredovalca občine ljubezni, sprave in miru!«

Razne stvari.

— **Ogrski državni zbor** se sestane med 17. in 20. aprilom k spomladanskemu zasedanju.

— **Prebivalstvo v Šleziji.** Deželna vlada v Opavi je izdala statistične podatke o prebivalstvu v Šleziji na temelju ljudskega štetja leta 1910. Po teh podatkih je štela Šlezija leta 1910. 756.948 prebivalcev in sicer 325.518 ali 43,04% Nemcev, 235.224 ali 31,09% Poljakov in 180.352 ali 23,73% Čehov.

— **Cenzura na Francoskem.** Iz Zeneve poročajo: Kakor se razvidi iz semkaj prihajajočih francoskih listov, niso imeli koraki, ki so jih storiili člani tiskovnega odseka francoske zbornice na inicijativo Clemenceauja, glede strogosti politične cenzure, posebnega uspeha. V štirih časopisih je zaplenila cenzura večstopne uvodne članke.

— **Ruski pisatelji in umetniki za ruske žide.** V Petrogradu so priredili koncert v korist židov, prizadežni vsled vojne. Koncert se je imenoval: Rusko-židovski večer. Predavali so pisatelji: Gorkij, Andrejev in Sologub, godba je igrala židovske pesmi in slavna plesalka Karzavina je plesala vzhodne plesse. Koncem koncerta so zapeli rusko himno.

— **Zlata sablja za junaškega branitelja Przemysla.** Na Ogrskem so jeli nabirati prispevke za zlato sabljo, ki se pokloni junaškemu, branitelju Przemysla generalu pehote Kusmaneku. Častno sabljo izdela peštanski zlatar Wisinger in jo svoječasnno izroči odboru za nabiranje prispevkov. Doslej se je nabralo že več tisoč kron.

— **Živinojeva v Galiciji.** Galicija je imela pred vojno 900 tisoč konj, kar pomeni polovico vseh konj Avstrije (1 milijon 800 tisoč konj) ali 7krat toliko, kot jih je imelo pred vojno Slovensko ozemlje. (Cela Kranjska, Štajerska, Koroška in celo Primorje) (130 tisoč konj.) Govedi je imela Galicija 2-5 milijona, skoraj 1/4 tega, kar Avstrija (9 milijonov govodi) in skoraj še enkrat toliko, kot Slovensko ozemlje (1.300.000 govodi). Prašičev je imela Galicija okoli 2 milijona, 1/2 prašičev cele Avstrije (6 1/2 milijonov prašičev) ali skoraj 1-5krat toliko kot Slovensko ozemlje (1 milijon 300 tisoč kron).

— **Cena vinu v Petrogradu.** Ker so v Rusiji prepovedali, prodajati alkoholne pijače, so v onih lokalih, v katerih je dovoljeno prodajanje alkohola, neizmerno zvišali ceno vinu. Tako piše petrograški poročevalec lista »Corriere della sera«, da velja steklenica bordoškega vina iz leta 1869. 80 rubljev, steklenica »Ksera« iz »kleti francoskega kralja Ludovika Filipa z vžganim kraljevim grbom na vratu steklenice in originalnim zamaškom« velja 100 rubljev, steklenica konjaka iz l. 1809. 150 rubljev in iz l. 180 200 rubljev. Baje nihče ne godrnja zaradi teh visokih cen. — Med tem je ruska vlada prepoved prodaje vina in piva že deloma preklicala.

— **Življenski nazori najbogatejše žene na svetu.** Hetty Greenova, najbogatejša žena na svetu, je razupita kot čudakinja. Pred kratkim se je razgovarjala z nekim ameriškim časnikarjem. Iz tega razgovora je razvidno, da ta 85 let stara zdrava dama nikakor ni čudakinja. Princip njenega življenja je bil že od njene mladosti pripravljen. Do danes stanuje v eni sobi, v kateri razen postelje, stola in staromodne pisalne mize ni nobenega drugega pohištva. Soho ogreva petrolejska peč. Ravnotako priprata, kakor njena soba je tudi njena obleka, popolnoma priprata, da bi jo ne spoznali ljudje, katerih bi se z ozirom na njeno bogastvo le težko znebila. Hetty Greenova zgodaj vstaja. Vsako jutro, naj bo solnce ali dež, gre na izprehod. Na dogovorjenem mestu sede v sinov avtomobil, ki jo odpelje v sinovo pisarno. Časnikar, ki je nekje slišal, da je Hetty Greenova zbolela, je vprašal, kako je z njenim zdravjem. Toda stara dama je izjavila, da se še nikdar ni čutila tako zdravo, kakor sedaj. Preživela je že šest zdravnikov, ki so ji obetali eno leto življenja. Dobro spi in tudi tek ima. Glede jedil je popolnoma priprata. Izjavila je, da v celnem svojem življenju ni imela toliko časa, da bi mogla snesti morskega raka. O svojih trgovskih principih je pripovedovala razne zanimivosti. Od izposojenega denarja ne jemlje nikdar več nego 6%, navadno pa manj. Gleda pa na to — ne iz lakomnosti, marveč iz principa — da se ji vrne vsak vinar. Posebne principe ima pri nalaaganju velikih denarnih zneskov v podjetja. Dobiček, ki ga dobi v Chicagu, zopet naloži v Chicagu. Ravnotako pušča tudi drug denar tam, kjer si ga je pridobila. Prepričana je, da deluje s tem v zmišlu in interesu posameznih občin in da s tem preprečuje, da bi se kapitalje nabirale le na enem mestu. Sebe ceni. »Glava žene je ravnotako dobra, kakor glava moža.« je izjavila, »žena izvršuje možko delo ravnotako, kakor mož.«

— **Iz knjige o siromašnih dečkih,** ki so postali slavni možje. Kdo ne pozna pripovedke o svinjskem pastirju, ki je postal papež, kdo se ne spominja življenja bratov Svetlinov? V knjigi o malih siromakih, ki so postali slavni možje, bo treba sedaj napisati novo poglavje: o ruskem državniku Witteju. Mož, katerega ime je poznal celi svet, in ki je bil dosegi najvišje stopinje časti in slave, postal prvi svetovalec ruskega carja, grof, obhudoval državnik, se je narodil nekje na Kavkazu kot sin malega, ubogega državnega uradnika, katerega jezik je navzlic njegovemu ostentativnemu pravoslavju še vedno izdajal nemško pokolenje rodbine. Ubog kakor cerkvena miš je dovršil mali Sergej srednjo šolo, dijaksiromak je bil na odeski univerzi. Vsa njegova pridnost in skromnost je bila zamanj; spoznal je, da se ne more preživiti in opustil je svoj študij naravoslovja, kateremu se je bil z vnmno posvetil. Vstopil je v železničarsko službo in se znašel na mali zapuščen postaji ruske »Jugozapadne železnice«. Enoličnost službe, nedostatek duševnega razvedrila ubija na takih samotnih postajah najsvetnejše in najinteligentnejše ljudi. Toda Witteja ni ubilo. Kako poldrugeto let je služil Witte na tej samotni postaji, ko je dobil generalni ravnatelj »Jugozapadnih železnic« od njega obširen elaborat, kako bi se dali dohodki železnice zvišati. Generalni ravnatelj je bil na stvari interesiran; participiral je na čistem dohodku železnice. In akoravno je videl pod elaboratom podpis enega svojih malih neznanih uradnikov je vendar sklenil, da elaborat prečita... Par dni na to je držal železniški asistent Witte v tresočih rokah brzojavko, ki ga je klicala k generalnemu ravnateljstvu v Kijev. Kolegu so ugabili, da je gotovo kaj zagrešil in da bo odpuščen iz službe. Obžalovali so svojega skromnega tovariša, ki je sedel na vlak in govorili: »Ne vrne se več«. In prav so imeli. Witte se ni več vrnil na malo, zapuščenno postajo, ostal je v Kijevu, že zelo dni je bil namestnik glavnega ravnatelja, po daljših dveh letih njegov naslednik. Mladi Witte je svoj

posel razumel. Z 39. leti je sedel v ministrstvu, kot načelnik železniškega oddelka in predsednik tarifne komisije, z 42. leti je bil min. za prometne zadeve, postal je ministrski predsednik prvega ustavnega ruskega ministrskega sveta, grof, avtor ruskega konstitucijskega manifesta, državnik, h kateremu se je car v časih skrbi in nevarnosti vedno zopet zatekal... Kadar sedejo diplomati k mizam, da se pričnejo pogajati za mir bo morda Rusija še le občutila, kako velika izguba je za zadelo, s smrtjo nekdanjega dijaka prosjaka.

Brzojavna poročila.

— **Češka narodno - svobodomiselna stranka.**

— **Praga, 31. marca.** (Kor. urad.) Glasom komunikeja, ki ga je izdala češka narodno - svobodomiselna stranka, je bilo v včerajšnji seji akcijskega odbora te stranke soglasno sklenjeno, poslati knezu Thunu pismo, v katerem se izreka obžalovanje, da je odstopil, in želja, da bi se kmalu pozdravil. Dalje je sklenil akcijski odbor ustanoviti komisijo, ki ima paziti na agitacijo za gospodarsko zblizanje Nemčije in Avstro-Ogrske. Dotični referati so se poveril dr. Fortu.

— **Padel general.**

— **Lyon, 31. marca.** (Kor. urad.) »Le Nouvelist« javlja iz Pariza: Divizijski general Lere je padel na bojišču.

— **Torpediran parnik.**

— **London, 31. marca.** (Kor. urad.) Reuterjev urad javlja iz Glasgowa: Parnik »Crone of Castle« je bil torpediran.

— **Lord Rothschild.**

— **London, 31. marca.** (Kor. urad.) Danes je tu umrl lord Rothschild.

— **Nemiri na Portugalskem.**

— **Lyon, 31. marca.** (Kor. urad.) V Oportu so aretirali več podčastnikov zaradi revolucionarnega rovarjenja. Na kolodvoru v Gaji so našli 9 bomb, ki so bile napolnjene z nitroglicerinom.

— **Japonsko-kitajski konflikt.**

— **Rotterdam, 31. marca.** (Kor. ur.) Kakor poroča »Rotterdamsche Courant«, objavlja »Daily Telegraph« to-le brzojavko iz Pekinga z dne 29. marca: Vsak dan se kaže jasneje, da se pogajanja z Japonsko ne dajo več dlje zavlačevati in da se bliža odločni trenotek. V kratkem prihaja na vrsto 5. skupina japonskih zahtev, ki se tičejo življenskih interesov Kitajske kot neodvisne države. Dopisnik imenovanega lista izjavlja, da neče Kitajska izpolniti nobene teh zahtev, zlasti ne 7., ki terja dovoljenje za propagando budizma, in ki stremi za tem, da bi izpodkopala delovanje krščanskih misijonov. Japonska ni v nobenem oziru pripravljena, da bi svoje zahteve zmanjšala, zato ignorira v svojem, dne 22. marca danem odgovoru na ameriško noto, 5 kategoričnih vprašanj, ki jih je stavila Amerika. Glede pokrajine Fukieu izjavlja Japonska, da izvira njena zahteva izključno iz želje, naj bi nobena druga država ne zgradila ladjedelnice in pristanišč v zalivu Fuču. Japonska se boji, da bi kakšna tuja država te zgradbe lahko porabila kot strategične točke, s katerih bi lahko ugrožala Formozo. Gotovo je, da je dala Japonska Kitajski nepopoljna pojasnila glede odpošiljatve novih znanih čet na kitajsko ozemlje. Meseca aprila lahko pričakujemo večje zapletljaje.

Gospodarstvo.

— **Ljubljanska kreditna banka.** V mesecu marcu vložilo se je na knjižico in na tekoči račun 1.373.177 kron 37 v, dvignilo pa 1.130.104 K 06 v. — Stanje koncem marca 14.441.407 K 55 v.

— **C. kr. priv. avstrijski kreditni zavod za trgovino in obrt.** Ravnateljstvo tega zavoda je objavilo dne 30. marca t. l. sledeči komunike: Upravni svet naše družbe je na podstavi našega predloga v svoji današnji seji sklenil predlagati občnemu rednemu zboru dne 18. maja t. l., da se od čistega dobička, ostalega po odšteju pet milijonov kron, za osnovano vojniizgubno rezervo, razdeli za leto 1914. dividenda po 22 kron za delnico, ter prenese 522.000 K na račun dobička in izgube za tekoče leto. Dalje je upravni svet sklepal, izprositi od občnega zbora pooblastila, da se zamore uporabiti izredni rezervni fond od 2 milijonov kron ter eventualno splošni rezervni fond v kritje vsled vojne povzročilnih izgub, v kolikor iste prekoračijo iznos pet milijonov kron. Uspehi konzorcijonalnih kupčij so, v kolikor so bile iste dne 31. decembra 1914 popolnoma izpeljane, obračunani v tem letnem zaključku.

Darila.

(XVII. zaznamek prispevkov, ki so jih vposlali c. kr. deželni predsedstvu naslednji darovalci.)

a) v prid društva »Rdeči križ«: Francišanski pater Hironymus po policijskem ravnateljstvu v Ljubljani daroval najdenih 24 K 02 v; ga. Melanija Luckmann 50 K; Franc Kos, Poljane pri Škofiji Loka 10 K; 1% popusta od plače skupnih uslužbencev železniške postaje Rakek 36 K 05 v; Franc Habe, posestnik v Gočah 20 kron; Katarina Kranjc, Postojna (zbirka) 14 K; občinski urad Ratežev brdo 7 K 12 v; Anton Bojanec, kurat, Suhorje 5 K; Franc Bole, Koče 27 pod izrekom »Fantje vasi Koče« 40 K; Jožefa Stegel, Malo Ubeljsko 7 K; Marijina Družba Slap 5 K; Jož. Mencinger, kurat Orešje (zbirka) 7 K; Mirko B. Perhauč, občinski predstojnik in deželni poslanec prepusti najemnico za vozilo 36 K; župni urad Senožec 26 K; Helena Kubišta, Gorica 3 K; župni urad Podraga (zbirka društva sv. Mohorja) 12 kron; Franc Habe, posestnik v Gočah (nadajno darilo) 20 kron; Franc Jurca, posestnik parne žage v Postojni 50 K; župni urad Slavina (zbirka) 14 K; župni urad Slavina (zbirka) 12 K; Ivan Baloh, kurat Zagorje in Mihael Tomšič, Drskovče, skupaj 5 K; Anton Skala, Vipava, donesek tarok-partije 8 K; župni urad Slavina (zbirka) 40 K; Andrej Čeligoj, Parje 2 K; občinski urad Lože 1 K; Ivan Baloh, vikar v Zagorjah 5 K 68 v; župni urad Slavina (zbirka) 14 K; občinski urad Motnik 48 K 84 v; župni urad Sv. Martin 10 K; Ehinger Hugo, oficijal c. in kr. smodnišnice v Kamniku 10 kron; delavci c. in kr. smodnišnice v Kamniku 110 K 80 v; župni urad Mengeš 68 K; neimenovan (neka dama) 100 K; Posojilnica in hranilnica v Preski 10 K; zbirka okrajnega glavarstva Ljubljana 23 K 20 v; Mil. Pestator, Ljubljana iz zapuščine umrle Franciške Pestator 25 K; 1% popusta od plače uradnikov c. kr. davkarje v Radovljici 6 K 96 v; župni urad Kočevska reka 20 K; župljani iz Grčaric 26 K 60 v; Marija Hočvar iz Vel. Lašč št. 36 10 K; uradniki, poduradniki, pazniki, bagerski delavci premogokopa v Kočevju 129 K 52 v; nemški odsek dijakov c. kr. višje gimnazije v Kočevju 20 K; donesek klavirnega večera g. Julija Varga 450 K; prof. Hugo Podrasek 10 K; Luigi in Ana Bianchi v Ljubljani 20 K; stotnik pl. Kantz v Ljubljani 40 K; Valentin Urbančič, Jarše 20 K; Vsota 1632 K 79 v. K temu vsote prejšnjih zaznamkov 98.200 K 38 v, skupaj 99.833 K 17 v.

b) V prid družen v vojni vpošklicanih: Zbirka uredništva »Slovenca« 10 K; skupilo za vojno kuharsko knjigo 32 K; skupilo za vojno kuharsko knjigo (Bamberg) 12 K 80 v; donesek nabiralnika pri c. kr. davčnemu uradu v Kočevju 158 K 70 v. Vsota 213 K 50 v. K temu vsote prejšnjih zaznamkov 47.656 K 27 v, skupaj 47.869 K 77 v.

c) V prid vojnoscrbniškega sklada:

1% popusta od plače uradnikov okrajnega glavarstva Radovljica 45 K 76 v; 1% popusta od plače uradnikov okrajnega glavarstva Novo mesto 54 K 65 v; 1% popusta od plače učiteljskega osebja gimnazij v Novem mestu 26 K 20 v; Anton Klinc, Gornje polje, 10 K; Katoliško slovensko izobraževalno društvo na Hrušici pri Ljubljani 10% čistega doneska od predvajanja gledališke igre »Naša kri« 4 K; Franc Schweiger v Leskovcu 40 K; župni urad v St. Vidu (zbirka) 105 K; šolsko vodstvo Sostro (zbirka) 34 K 50 v; župni urad Golo (zbirka) 6 K 78 v; župnik Ivan Kunaver, Golo, 3 K 22 vin.; občina Račna 23 K 50 v; J. Pellegrini, c. kr. deželni sodni svetnik v Ložu, 9 K 60 v; obresti hranilnice varovanja Jožefa Plišanc 70 K in od varovanke Marije Zigmunt 80 K; vinnogradski nadzornik Skalicky 5 K; gospa Bianca pl. Wurzbach, Landspreis, 20 K; uradniki okrajnega glavarstva Novo mesto 57 K; župni urad Toplice 20 K; občinski urad Doberna 7 K 76 v; občinski urad Vojsko 5 K; zbirka šolskega vodstva Brezje pri Dobrovi 7 K; 1% popusta od plače uradnikov c. kr. tobačne tovarne Ljubljana 49 K 45 v; 1% popusta od plače učiteljskega osebja državne višje realko v Ljubljani 81 K 37 v; zbirka knezoškofijskega ordinarijata pri župnih uradih v škofiji Ljubljana 2030 K; 1% popusta od plače uradnikov okrajnega glavarstva Postojna 22 K 76 v; 1% popusta od plače učiteljskega osebja c. kr. državne obrtne šole v Ljubljani 34 K 05 v; 1% popusta od plače uradnikov c. kr. deželne vlade 198 K 06 v; 1% popusta od plače uradnikov okrajnega glavarstva Kočevje 16 K 48 v; 1% popusta od plače

uradnikov c. kr. finančne direkcije v Ljubljani 62 K; 1% popusta od plače uradnikov c. kr. okrajnega glavarstva Logatec 13 K 93 v; 1% popusta od plače c. kr. policijskega ravnateljstva v Ljubljani 31 K; 1% popusta od plače uradnikov c. kr. okr. glavarstva Ljubljana 55 K; 1% popusta od plače uradnikov c. kr. okr. glavarstva Krško 22 K 46 v; 1% popusta od plače uradnikov c. kr. okrajnega glavarstva Kranj 23 K 54 v; 1% popusta od plače uradnikov c. kr. okr. glavarstva Kamnik 13 K 31 v; 1% popusta od plače uradnikov c. kr. okr. glavarstva Črnomelj 11 K 61 v; 1% popusta od plače uradnikov c. kr. okr. glavarstva Novo mesto 31 K 86 v; 1% popusta od plače uradnikov c. kr. davkarje v Novem mestu 8 K 38 v; 1% popusta od plače gimnazijskih profesorjev v Novem mestu 30 K; 1% popusta od plače uradnikov c. kr. okr. glavarstva Litija 23 K 14 v; tovarna za železo, Bela peč, 500 K; Katoliško slovensko izobraževalno društvo v Cerkljici 35 K 20 v; zbirka c. kr. davčnega urada Ilirska Bistrica 71 K 86 v; zbirka c. kr. davčnega urada v Postojni 287 K 12 v; zbirka c. kr. davčnega urada v Senožecah 48 K 85 v; šolsko vodstvo Javor 8 K; nadporočnik Jožef Luckmann mesto venca za umrlega nadporočnika Gustava Kastnerja 25 K; Agneza Sterbenz, Mrauen, 1 K; Lena Sterbenz, Mrauen, 1 K; uredništvo »Slovenca« 10 K; profesor Hugo Podrasek 20 K; donesek nabiralnika c. kr. davčnega urada Krško 23 K 58 v; zbirka uredništva »Slovenec« 16 K. — Vsota 4440 K 98 v. K temu vsote prejšnjih zaznamkov 76.157 K 84 v. Skupaj 80.598 K 82 v.

VI. Izkaz c. in kr. garnizijski bolnici št. 8 v Ljubljani poslanih daril:

Nadalje so darovali: Visoki deželni odbor kranjski več hektolitrov vina na teden: visokorodna gospa Bogumila Šusteršičeva, soproga dež. glavarja (ponovno darovala) 12 danskih odev; visokočastiti župni urad v Starem trgu pri Rakeku (5. in 6. pošiljatev) 4 rjuhe, 3 srajce in drugega platnenega blaga; visokočastiti Jožef Tomšič, župnik cerkve sv. Jožefa v City, Pa., Amerika (2. pošiljatev) 9 obojev razmaščenega bombaža; komit uradnikov avstr. Lloyda v Trstu (oskrbovalni oddelek) 1500 cigaret; tvrdka Iv. Jax in sin v Ljubljani šivalni stroj (na posodo); g. Avgust Repič, sodar v Ljubljani 1 vinski sodček (na posodo); g. L. Fatur 1 posteljno odejo; neimenovana po g. višješt. zdravniku dr. Gerduligerju po 6 parov nogavic in zimskih obujk; gđ. Mary Kosler v Ljubljani (9. pošiljatev) 700 cigaret; g. Marija Klemen iz Ceremošnjic (2. pošiljatev) 5 prsogrelcev, 5 volnenih kučem, 2 jopiča, razglednic, pisemskega papirja, svinčnikov, 14 pip s tobakom in 9 litrov tropinoyca (tropinovec darovali: g. Marija Kump, Andrej Picelj, J. Pausche, Terezija Schober in Ivan Zuran); g. Filomena Štemberger iz Mengša 15 srajc, 2 žepna robača, šarpije in lesne volne; gđ. Berta Vajdičeva, učiteljica v Hrušici šarpij. — Vsem darovalkam in darovalcem veljaj srčna zahvala, s prošnjo, da ohranijo i nadalje bolnici svojo dobrohotnost. Vsa garnizijski bolnici namenjene.

na darila in pošiljati je naslavljati na upravno komisijo c. in kr. garnizijske bolnice št. 8. v Ljubljani.

Umri so v Ljubljani:

Dne 28. marca: Marija Čemažar, mestna uboga, 82 let, Japljeva ulica 2. — Ivan Leban, sin železniškega sprevodnika, 5 mesecev, Sv. Jerneja cesta 49 v Sp. Šiški.

Dne 29. marca: Terezija Videnič, rejenska, 7 mesecev, Strelška ulica 15. — Rudolf Vidach, črnovojnik 97. pešpolka, v garnizijski bolnici, Zaloška cesta 29.

V deželni bolnici.

Dne 25. marca: Ivan Pirc, sin tovarniške delavke, 14 mesecev.

Dne 27. marca: Alojzij Sikora, samostanski klerik, 20 let. — Uršula Merhar, tobačne tovarne delavka, 47 let.

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Zobna krema
KALODONT
70 vinarjev.

Forman
proti nahodu
Učinek presenetljiv! Pošica 40vin.

Bay - rum
s konjčkami

Original vseh znanih bay-rumov, zadržuje tvorbo prihlaja, prežgodnje osivenje in izpadanje las, laži živce in dela polne, mehke lase, poleg tega je na krepko vteralo proti onemoglosti udov (po napornih hujah) proti revmatičnim bolečinam itd. — Vsak dan priznalna oisima! — Pazite izrecno na zalepno znamko »konjčke« Steklenica K 2 in 4 se dobiva po lekarnah, drogerijah, parfumerijah in brivnicah 893

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306,2 Srednji zrčni tlak 730 mm

mesec	čas opazovanja	Slanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetovi	Nebo
31.	2. pop.	731,5	6,7	sl. svzh.	oblačno
..	9. zv.	736	3,5	sr. svzh.	dež
1/4	7. zi.	739,8	1,9	sl. svzh.	oblačno

Srednja večerajša temperatura 4,5, norm. 6,6. Padavina v 24 urah mm 27,8, Ponoči je padlo precej snega.

Naglušost,

šumenje v ušesih itd. ozdravi Otiznan. Cena 370 K. Brošura zastoj proti poštni za nazaj. M. Wojacek, München, Paul Heystr. 5.

Svarila.

Podpisani Ferdinand Smrekar, posestnik, ključavničar in savski brodnik v Spodnjih Ribčih št. 22, svarim s tem vsakogar, da moji ženi Mariji Smrekar rojeni Drčar, po domače Drčarici iz Spodnjih Ribč, okraj Brdo (Kamnik), ničesar ne posodi ali kupi od nje, ker jaz nisem plačnik za njene dolgove, od nje kupljene stvari bi moral dotični meni še enkrat plačati oziroma bi jaz moral proti njemu sodnijsko postopati.

Toliko v prijazno vednost onim, ki bi imeli kakorkoli kupčijsko opraviti z mojo ženo.

Spod. Ribče, občina Velika vas, dne 1. aprila 1915.

Ferdinand Smrekar, posestnik.

Najceneje

vojno zavarovanje

Vpošklicanci preskrbite pravečasno svoje!

Pismena vprašanja: Kreditna posrednica, Pod Trančo 2/II. 798

NA IZBIRU pošilja tudi na deželo: Krasne 3523

BLUZE plašče, jopice, krila, kostume, nočne halje, perilo, Kožuhovina.

Zelo solidna tvrdka:

M. Kristofič - Bučar
Ljubljana, Stari trg 9. Lastna hiša.
Neprekosljiva v

otroških oblekah
in krstni opravi.

Preči prahajem, luskinam

in izpadanju las

deluje najbolje priznana

Tanno-chinin tinktura
za lase

vatera okroščuje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las.

1 steklenica z navodilom 1 kruno. Razpošilja se z obratno pošto ne manj kot dve steklenici.

Zeloga vseh preizkušanih zdravil, medic. pil, medicina, vin, specialitet, najfiniših parfumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod itd.

Dež. lekarna Milana Leusteka
v Ljubljani Realova cesta št. 1.

poleg novozgrajenega Fran. Jožefovega publi. mostu 18
V tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani bolniških blagajin (nužno železnice, c. kr. tobačne tovarne in okr. bolniške blagajne v Ljubljani).

Stanovanje

z dvema sobama in kuhinjo se išče za majev termin. — Ponudbe pod »Stanovanje 308« na upravništvo »Slovenskega Naroda.« 808

Učenca

za sedlarsko obrt 827

sprejemem takoj. Oglasiti se je v Reinninghausu, Sp. Šiška.

Sprejme se

kontoristinja

večša slovenskega, hrvaškega in nemškega jezika. Pismene ponudbe naj se pošljejo na »poštni predal št. 8. glavna pošta«. 809

Prodajalka

išče službe v trgovini modne ter konfekcijske stroke za dame. Ima 10 letno prakso in dobra izpričevala. Nastop službe s 15 aprilom event. tudi takoj. Ustreženo bi bilo kje na Štajerskem ali Primorskem.

Prijazne ponudbe na upravn. »Slov. Narod« pod šifro »Poštena prodajalka št. 812«. Znamka za odgovor. 812

Dobre, sveže češke 3802

krvave in jeterne klobase

se dobivajo vsak torek in petek. Pečenka od mladih prašičkov, fino prekajeno meso, okusne hrenovke in salpalede se dobivajo pri

J. Chalupnik, Stari trg 19.

Redni občni zbor

Notrainske posojilnice v Postojni, reg. zadruga z om. poročtvom, se vrši

v ponedeljek, dne 12. aprila 1915, ob 4. uri popoldne v zadržalni pisarni v Postojni.

DNEVNI RED:

1. Poročilo ravnateljstva s predložitvijo bilance za 32. upravno leto 1914.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Sklepanje o teh poročilih.
4. Sklepanje o razdelitvi dobička.
5. Volitev članov ravnateljstva.
6. Volitev članov nadzorstva.
7. Čitanje revizijskega poročila.
8. Predlogi združnikov.

V Postojni, 31. marca 1915.

825 Ravnateljstvo.

Za velikonočne praznike priporočam trde in mehke

„Borsolino“ klobuke

v vseh barvah po K 8.—, ter največjo izbero moških in ženskih oblek, otroških oblek in gambeta po priznanih nizkih cenah.

Ljubljansko (prej angleško) skladišče oblek

O. Bernatovič

Mestni trg št. 5-6.

Krasne

velikonočne razglednice

od 3 vinarje naprej priporoča

„MARIJA TIČAR“

LJUBLJANA,

Sv. Petra cesta 26, Selenburgova ulica 1.

Pristen dober

brinjevec

se dobi pri 8

L. SEBENIKU v Spod. Šiški.

Telefon številka 16.

Leta 1873. ustanovljena delniška družba

Telefon številka 16. 129

Kranjska stavbinska družba v Ljubljani

Stavbno podjetništvo; pisarna za arhitekturo in stavbno-tehniška dela; tesarstvo in mizarstvo s strojnim obratom za stavbna in fina dela; opekarne s strojnim obratom v Kosezah in na Viču; kamnolomi v Podpeči in v Opatiji. — Priporoča se za stavbna dela vsake vrste.

Prava in neprava ljubezen.

Povest — Spisal Blaž Pohlj. Cena broš. 1 K 60 vin., vez. 2 K 50 vin., s pošto 20 vinarjev več.

Opator praporščak.

Zgodovinska povest. Spisal Iv. Remec. Cena broš. 1 K 80 vin., vez. 2 K 70 vin., s pošto 20 vinarjev več.

Ti najnovejši zabavni in veseli knjigi priporoča najtoplej: **Narodna knjigarna v Ljubljani.**

Vse gospodinje navdušeno hvalijo staro renomirano domovinsko znamko

Pekarekovega čaja

ki se dobiva le v originalnih zavitkih z varstveno znamko „Kitajski dečko“ (Chinesenbub) v vseh prodajalnah te stroke.

Zastopnik za Kranjsko: **GRUMMER & Co., Ljubljana, Sodna ulica št. 3.**

PRVA KRANJSKA MEDICINALNA DROGERIJA

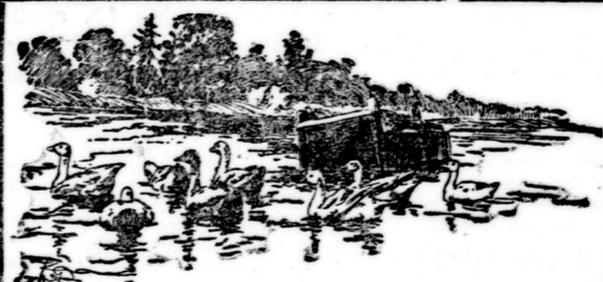
parfumerija, fotografična manufaktura itd.

Oblastveno koncesijonirana prodaja strupov. Ustanovljena leta 1897.

Anton Kanc

Ljubljana, Zidovska ulica 1. Ceniki na razpolago

Posteljno perje in puh

v veliki izbiri in po jako nizkih cenah priporoča trdka **A. & E. Skaberné** LJUBLJANA, Mestni trg številka 10.

Za spomladansko sezono

priporoča trdka

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernova ulica št. 9

svojo bogato zalogo

izgotovljenih oblek

za gospode in dečke

ter mične novosti

v konfekciji za dame in deklice.

Ceniki zastoj in franko

Prisnega in poštenega zlatarskega vajenca sprejme takoj

Lud. Cerne, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica 3.

Kavarna J. Zalaznik

priporoča vsem ljubljancem in gostom z debelo **najboljši zajtrk** kakor priznano dobro belo kavo, čokolado, kakao, čaj, fine likerje in najfineše pecivo.

Pristno brnsko blago.

Spomladanska in poletna sezija 1915. Kupon za 3-10 dolgo za popolno moško obleko (suknja, bleče, telovnik) stane samo

Kupon za črno salonsko obleko 20 K, dalje blago za površnike, turistovski loden, svilate kamzarne, blago za damske obleke itd. razpošilja po tvorniških cenah kot solidna in poštena vrlo znana: **Zaloga tvornice za sukno Siegel-Imhof v Brnu (Brünn).** Vzorec gratis in franko. Od tega, da direktno naročajo blago pri firmi Siegel-Imhof na tvorniškem kraju, imajo privatni odjemalci veliko prednost. Največja izbira. Stalne najnižje cene. — Tudi najmanjša naročila se izvršijo najpozorneje in natančno po vzorcu.

KUC zdravniško priporočeno **„A“** tvoreče vino daje moč in zdravje. Vzorec 3 steklenice 5 kg franko po pošt-nem povzetju K 4 80. — Edina zaloga: **Br. Novaković,** veletrgovina vina, Vermoutha, Marsale, — Malage, Konjaka, Zganja itd. — LJUBLJANA

Vizitnice Narodna tiskarna.

Priporoča se modna trgovina: Ljubljana: **Peter Šterk** Stari trg 18. Ia kakovosti moško in damsko perilo, razni gorki predmeti za vojake, najmodnejše bluze, jutranje obleke, pletene jopice, razni nakiti in potrebščine za šivilje. Moški klobuki in čepice itd. Vse po priznani najnižjih cenah.

Ravnokar došla **velika izbira** umetniških in drugih vsakovrstnih **razglednic.** **NARODNA KNJIGARNA** Prešernova ulica.

Odvetnik dr. Žiga Vodušek vljudno naznanja, da je vpisan v imenik tržaških odvetnikov. Trst, Via Caserma št. 15, dne 30. marca 1915.

C. kr. avstrilske državne železnice. VOZNI RED Izvleček z veljavnostjo od 1. septembra 1914. Z veljavnostjo od 1. septembra 1914 bodo vozili do preklica v okraju tukajšnjega ravnateljstva s vodar navedeni vlaki po od 1. maja 1914 veljavnem poletnem voznem redu. Teh vlakov se lahko poslužujejo vsi civilni potniki brez prisilnega legitimiranja. Civilni potniki, ki se peljejo v Fuž, morajo imeti legitimacije od C. k. poveljstva vojne luke v Pul'u. **ODHOD iz Ljubljane glavni kolodvor, samo osebni vlaki:** 6-00 zjutraj v Kranj (Tržič), Jesenice, v Trbiž. 8-05 dopoldne v Grosuplje (Kočevje), Trebnje (St. Janž), Novo mesto, (Straža-Toplice), Buhnjarci. 11-30 dopoldne v Kranj, Jesenice, Trbiž. 12-52 dopoldne v Grosuplje, Trebnje, Novo mesto (Straža-Toplice), Buhnjarci. 6-30 zvečer v Kranj, Tržič, Jesenice, Celovec čez Salzburg na Dunaj. 6-35 zvečer v Grosuplje (Kočevje), Trebnje, Novo mesto, Buhnjarci. **PRIMOD v Ljubljano glavni kolodvor, osebni vlaki:** 7-35 dopoldne iz Jesenic, Kranja (Tržiča). 8-56 dopoldne iz Novega mesta, Trebnje (St. Janža), Grosuplja (Kočevja). **11-16 dopoldne** iz Trbiža, Jesenic, Kranja **2-35 popoldne** iz Buhnjarcv, Novega mesta (Straže-Toplic), Trebnje, Grosuplja **8-20 ponoči** iz Trbiža, Jesenic, Kranja, (Tržiča). **9-23 ponoči** iz Novega mesta, Straže-Toplic, Trebnje (St. Janža), Grosuplja, (Kočevja). **Kamniška železnica.** **ODHOD z državnega kolodvora v Kamnik z mešanimi vlaki** 7-40 dopoldne, 2-30 popoldne in ob 7-15 zvečer. **PRIMOD iz Kamnika v Ljubljano ob** 6-42 zjutraj, 11-00 dopoldne in ob 6-15 zvečer. **C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu.**

Svilnate špicaste čepice (Kipielmützen) v modnih barvah, gladke, tudi s pisanimi robovi pošiljam samo preprodajalcem proti povzetju ali ocnajskim referencam. **ALBERT MATZNER,** Dunaj I, Kohlmesseergasse 8/D.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se 11 vplačili.

„SLAVIJA“ Vzajemno zavarovalna banka v Pragi. Rezervni fond K 60.780.726-18. — Izplačane odškodnine in kapitalije K 129.935.304-28. Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovensko-narodno upravo. Vse poslejše dajajo: Cigar pisarne so v lasni bančni hiši **Generalno zastopstvo v Ljubljani** v Gosposki ulici številka 12.

Zavaruje poslopja in premoženje proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode ceni takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje. **Pozor!** Sprejema tudi zavarovanja proti vlomski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte prospekte.